

HÉTFŐI SPORT MAGYAR SZÓ

XXVIII. évf. 114. (8587.) sz.

Hétfő, 1971. április 26.

ARA 30 PARA

A Dinamo lesöpörte a pályáról a Partizant

Most már a Železničar is kacsingat a bajnoki címre – Kiválóan játszott a Vojvodina, de a Velež elvitt egy pontot – A Crvenka döntetlenje a Čelik ellen talán fordulópontot jelent

Vojvodina—Velež 1:1 (0:1)

Vojvodina stadion, vezette Dopudja (Sarajevó) góllövők: Vladić a 38., Ivezic az 55. percben.

VOJVODINA: Popović, Aleksić, Zemkó, Pejović, Karanđehmedović, Ratonjski, Lőrincz, Nikezić, Stanić, Pirmajer, Ivezic.

VELEŽ: Marić, Ristić, Priskalo, Colić, Šestić, Pećelj, Kvasić, Halilhodžić, Baljević, Vladić, Corluka.

Hogy a 3000-nyi esernyő alatt mennyien voltak, nem könnyű megmondani. A hideg esős idő, úgy látszik, visszariasztotta a labdarúgók kedvelőit. A látvány azonban gyönyörű volt. A harmatyenge fű csillogott a villanyfényben.

A Vojvodina nagy hévvel kezdett, és az első negyedórában erős iramot diktált.

Marić kapusnak több alkalma volt csillogtatni tudását. Később azonban kiegyenlítődték az erőviszonyok. A Velež kezdett támadni, de Popović sziklaszilárdan állta a sarat. A 20. percben Stanić 16 méterről jó lövést küldött a kapura, de Marić fogta. A 23. percben Nikezić óriási erejű szabadrúgását Marić csak öklözéssel tudta ártalmatlanná tenni.

A 38. percben megszületett az első gól. Egy veszélytelennek látszó beadást négyen is elvétettek. Bajevičhoz került a labda, ő visszajuttatta a berohanó Vladićnak, s az összekötő 14 méterről élesen a sarokba bombázott. Popović tehetetlen volt. A félidő további részében nem történt semmi említésre méltó, legalábbis nem a Vojvodina részéről.

(Folytatása a 12. oldalon)

I. liga

A 24. FORDULÓ EREDMÉNYEI:	
BEGRAD—HAJDUK	3:1
DINAMO—PARTIZAN	4:0
SLOBODA—BOR	1:1
RADNIČKI (K)—C. ZVEZDA	0:2
MARIBOR—SARAJEVO	2:0
CRVENKA—ČELIK	1:1
RADNIČKI (N)—OLIMPIJA	0:0
VOJVODINA—VELEŽ	1:1
ŽELEZNIČAR—BORAC	4:2

A TÁBLÁZAT:

1. Hajduk	24 11 10 3 37:21 32
2. Partizan	24 13 6 5 31:17 32
3. Dinamo	24 12 7 5 37:20 31
4. Železničar	24 11 7 6 31:24 29
5. Olimpija	24 9 9 6 35:21 27
6. C. Zvezda	24 9 7 8 39:30 25
7. Velež	24 10 5 9 32:30 25
8. Čelik	24 9 7 8 22:23 25
9. Beograd	24 10 4 10 40:37 24
10. Sarajevó	24 8 7 9 32:34 23
11. Radn. (N)	24 8 6 10 28:31 22
12. Vojvodina	24 6 9 9 23:24 21
13. Maribor	24 6 8 10 23:32 20
14. Borac	24 5 10 9 29:40 20
15. Radn. (K)	24 6 8 10 18:37 20
16. Sloboda	24 5 9 10 15:25 19
17. Bor	24 6 7 11 29:40 19
18. Crvenka	24 6 6 12 20:34 18

A következő forduló: Maribor—Vojvodina, Sarajevó—Crvenka, Čelik—Radnički (N), Olimpija—Dinamo, Partizan—OFK Beograd, Hajduk—Sloboda, Bor—Radnički (K), C. Zvezda—Železničar (május elsején) és Borac—Velež.

II. liga

ÉSZAK

BSK—Voždovački 1:4
Dinamo—Hajduk 1:1
Novi Sad—Galenika 0:1
Metalac (V)—Metalac (E) 3:1
Minamo—Proleter 2:0
Dinamo—Proleter 2:0
Osijeck—Jedinstvo 3:1
Spartacus—Belišće 5:0
Borovo—Bačka 1:1

A táblázat:

1. Osijeck	23 11 9 3 35:19 31
2. Proleter	23 11 7 5 38:26 29
3. Spartacus	23 10 8 5 34:20 28
4. Voždovački	23 11 5 7 27:23 27
5. Dinamo (P)	23 9 8 6 26:28 26
6. Galenika	23 8 7 8 31:30 23
7. Dinamo (V)	23 7 9 7 29:28 23
8. Borovo	23 6 10 7 16:15 22
9. Metalac (E)	23 7 8 8 24:30 22
10. Metalac (V)	23 8 6 9 18:29 22
11. Bačka	23 6 8 9 23:25 20
12. Hajduk	23 6 8 9 30:34 20
13. Jedinstvo	23 6 8 9 30:34 20
14. Belišće	23 5 10 8 21:33 20
15. Novi Sad	23 6 7 10 27:30 19
16. BSK	23 2 12 9 17:22 16

A következő forduló: Metalac (E)—Borovo, Bačka—Novi Sad, Galenika—Spartacus, Belišće—Osijeck, Jedinstvo—Dinamo (V), Hajduk—BSK, Voždovački—Dinamo (P), Proleter—Metalac (V).

A Szozuz—10 visszatért a Földre

Öt órát együtt repült a Szalut űrállomása — Újabb szovjet űrhajók fellövése várható?

Moszkvából jelenti a Tanjug:

A Szozuz—10 jelzésű szovjet űrhajó, Satalov, Jeliszejev és Rukavisnyikov űrhajósokkal a fedélzetén, vasárnap hajnalban — moszkvai időszámítás szerint 7 óra 40 perckor — visszatért a földre. A szovjet űrhajó a kazahsztáni Karaganda városától 120 kilométernyire északnyugatra ereszkedett le. A koszmonauták jól érzik magukat.

A moszkvai rádió vasárnap minden 15 percben megszakította műsorát és ünnepélyes hangon olvasta be a TASZSZ hírgyűnökség hivatalos közleményét. Ez megállapítja, hogy a Szozuz—10 sima leszállást hajtott végre, miután teljesítette tudományos és műszaki programját.

Csak a tegnapi szovjet közleményből világlik ki, hogy a Szozuz—10 és a Szalut között szombaton reggel űrrandevúra került sor és az űrállomás meg az űrhajó öt és fél órát repültek együtt a Föld körül. Első ízben történt meg, hogy egy ember irányította űrhajó és egy a Földről automatikusan irányított űrállomás összekapcsolódik a világűrben.

A Szozuz—10 és a Szalut (Folytatása a 3. oldalon)

Eredményes és hasznos volt jugoszláviai látogatásom

— jelentette ki Chaban-Delmas hazaérkezésekor

Jacques Chaban-Delmas francia miniszterelnök vasárnap kora reggel — háromnapos hivatalos jugoszláviai látogatás után — hazaérkezett Párizsba. Az újságírókkal folytatott rövid beszélgetésében kijelentette, hogy jugoszláviai látogatása kellemes, eredményes és szép volt. Hozzávetette, hogy igen hasznos tárgyalásokat folytatott Tito

elnökkel és vendéglátójával, Ribičić miniszterelnökkel.

Chaban-Delmas szombaton valamivel éjjel után utazott el hazánkba. A ljubljánai Brnik repülőtéren a magas rangú vendégtől Mitja Ribičić, a Szövetségi Végrehajtó Tanács elnöke, Stane Kavčič, a Szlovén Végrehajtó Tanács elnöke és más személyiségek vettek búcsút.

Közvetlenül elutazása előtt a francia kormányfő a Tanjug hírgyűnökség tudósítójának kijelentette, hogy igen elégedett jugoszláviai látogatásával és a tárgyaláson elért eredményekkel.

TITO SZLOVÉNIÁBAN

Josip Broz Tito köztársasági elnök feleségével, Jovankával tegnap Szlovéniába utazott. A kékvonatot reggel 8 óra tájban futott be a ljubljánai vasútállomásra. A magas rangú vendéget Szlovénia vezetői fogadták és üdvözölték, köztük Sergej Kraigher, a Szlovén Szakszövetség Központi Bizottságának elnöke, Stane Kavčič, a Szlovén Köztársasági Végrehajtó Tanács elnöke, Janez Vipotnik, a Szlovén Szocialista Szövetség elnöke és mások.

Ezután a köztársasági elnök Kranj felé folytatta útját. Kranjban Edvard Kardelj, a JKSZ Elnöksége Végrehajtó Irodájának tagja fogadta elnökünket.

TITO TAVIRATA NYERERÉHEZ

Josip Broz Tito köztársasági elnök a következő táviratot intézte dr. Julius Nyereréhez, a Tanzániai Köztársaság elnökéhez:

„Az Egyesült Tanzániai Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából szívélyes üdvözlémet és jókívánásaimat küldöm. Excellenciádnak sok boldogságot, hazájának további sikereket kívánok. Meg vagyok győződve róla, hogy országaink baráti együttműködése tovább fejlődik a két ország, a világbéke és a haladás javára.”

JONAST ISMÉT MEGVÁLASZTOTTÁK

Lapzártaok érkezett hírszerint Franz Jonast ismét megválasztották az Osztrák Köztársaság elnökévé. A szavazatok több mint 50 százalékát szerezte meg.

Franz Jonas a Szocialista Párt jelöltjeként indult. Ellenlábasa a Néppárt jelöltje, Kurt Waldheim, Ausztria ENSZ-nagykövete volt.

Félmillió ember a Kongresszus előtt

A legnagyobb háborúellenes megmozdulás Washingtonban — Tüntetések más amerikai és sok európai városban is

A szombat délutáni washingtoni háborúellenes tüntésekben több mint negyedmillió ember vett részt, de egyes becslések szerint félmillió tömeg vonult fel az amerikai főváros utcáin. Ez volt az eddigi legnagyobb háborúellenes megmozdulás Washingtonban.

Már a déli órákban több mint 150 000 tüntető vo-

nult a kongresszus épülete elé. A tüntetők beláthatatlan tömege szinte percről percre nőtt és a délutáni órákig elárasztotta Washington utcáit. A tüntetők nagy többségét fiatalok képezték.

A háborúellenes megmozdulásban részt vettek a Vietnamból megjárt veteránok is, akik tiltakozásuk jeléül

a kongresszus épülete előtt a lépcsőkre dobták háborús kiltüntetéseiket.

Más amerikai városokban is nagy háborúellenes gyűlések voltak. Így például San Franciscóban 70 000 ember vett részt a kétnapos tüntésekben. A tüntetők 11 kilométer hosszú menetoszlopban vonultak fel a város utcáin.

— Eljött az ideje, hogy az Egyesült Államok megszüaduljon a vietnami háború terhétől — írja tegnapi számában a New York Times. A lap megállapítja, hogy értelmetlen az amerikai és vietnami életetek további feláldozása a jelenlegi saigoni rendszer fenntartása érdekében.

Tegnap a vietnami háború befejezését követelő Amerika-ellenes tüntetések voltak Londonban, Dublinban, Koppenhágában, Rómában, Lusakában és más városokban is.

ALFA-POTÉZ olajkályhát minden időben

beszerezhet a legméltányosabb áron a

Tehnometal-Gvoždár

ÚJVIDÉKI ÜZLETEIBEN.

325-I.

AZ ÚJVIDÉKI

Privredna Banka

(Gazdasági Bank, Szabadság tér 7.,

a Bölcsészettudományi Kar épületében)

a Sremska Banka, valamint Zenta, Bácskopolya és Becse területén levő ügyviteli gazdálkodási egységei

NAGYRA BECSULT BETÉTESEIT

4000 nyereménnyel jutalmazza meg, összesen 700 000 dinár értékben.

A Hatok Afrikában

Huszonkét afrikai ország áll kapcsolatban az Európai Közös Piacsal

A Közös Piac és a fekete kontinens 1971-ben — némi túlzással szólva — összekapcsolódott. A Hatok újabb 4-5 évre biztosították áruik számára Afrika piacát. Elethe lépett a második yaoundéi egyezmény, amely az EGK és 19 afrikai ország (18 volt francia gyarmat és Malgas Köztársaság) gazdasági kapcsolatát szabályozza. Három afrikai ország: Kenya, Tanzánia és Uganda a tavaly megkötött arushai egyezmény alapján került 1971-től szorosabb kapcsolatba a Hatokkal. Így 22-re emelkedett azon afrikai országok száma, amelyek a Közös Piac „tengerentúli területeinek” tekinthetők.

Történelmi előzmények

A közösség és a volt francia gyarmatok kapcsolatának hosszú a múltja. A Közös Piac létrejöttével az akkor még gyarmati sorban levő országok automatikusan részesévé váltak a római szerződésnek. Ezt Franciaország szabta belépése feltételül. Így a számára előnyös gazdasági kapcsolatait a gyarmatbirodalom (vagy ahogyan szívesebben nevezték: a Francia Unió) országaival átmentette a Közös Piacba.

A kérdés ilyen megoldása a születőben levő nyugat-európai integráció több tagjának is érdekében állt. Az afrikai országok bevonásától ugyanis olcsó nyersanyagokat és iparcikkeik számára biztos piacot remélhettek. Franciaország nem ellenezte, hogy gyarmati piacán vetélytársként szövetségesei is megjelenjenek. A hatvanas évek elején készült jelentés megfogalmazta az új gyarmatpolitikát: Franciaország nem kíván különleges előnyöket élvezni Francia-Afrikában. A hatvanas évek elején a legtöbb afrikai gyarmati ország kivívta függetlenségét, és a megváltozott politikai helyzet napirendre tűzte a közös piaci tagállamok és az afrikai országok gazdasági kapcsolatainak rendezését is. Így jött létre 1963-ban a kameruni fővárosban az úgy nevezett yaoundéi társulási szerződés. Az egyezmény 1964. január 1-én lépett életbe, öt évi időtartamra, a Közös Piac 6 tagállama és 18 afrikai ország, valamint Malgas Köztársaság között.

A társulásnak két alapvető területe van: az egyik a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése, a másik a Hatok által nyújtott pénzügyi támogatás.

Csökkenő előnyök

Bár a társultak és a Hatok kereskedelmi kedvezményes rendszerben bonyolódik le (vagyis az afrikai országok termékei vámmentesen kerülnek a Közös Piac területére), a forgalmi adatok azt bizonyítják, hogy a társulatok súlya az EGK összártárukban egyre csökken. A csökkenés elsősorban annak tudható be, hogy a két országcsoporthoz gazdasági fejlettsége között a „szakadék” nem szűkül, inkább növekszik. Ha a jövő sem hoz döntő változást a termelési struktúra fejlődésében, az afrikai országok hosszú távon egyre kevésbé lesznek partnerei a Közös Piacnak.

A Hatok pénzügyi támogatása sem jelent számottevő tényezőt a társultak gazdaságában. A 18 ország eddig 730 millió dollár fejlesztési segítyt kapott. Ennek egy-egy harmadát Franciaország és az NSZK fizette, a fennmaradó rész pe-

dig megosztott az EGK többi tagja között.

Az évek során bebizonyosodott, hogy a társult országok azokat az előnyöket sem élvezhették maradék nélkül, amelyekre számítottak, és amelyekre a szerződés szerint reális lehetőség nyílt volna. Ezért 1969-ben, a yaoundéi szerződés meghosszabbítása előtt, az afrikai országok követelték a kereskedelmi kedvezmények további fenntartását, a trópusi termékek ártámogatását, a pénzügyi segítyek jelentős növelését. Hosszas tárgyalások után, csak 1969 júliusában írták alá az új egyezményt. Mivel a ratifikálás — különösen Hollandia és Olaszország részéről — hosszabb időt vett igénybe, a második yaoundéi egyezmény csak most, 1971-ben lépett életbe. Szövege nem tér el lényegesen az előzőtől: szabadkereskedelmet és kölcsönkedvezményeket hirdet meg a Hatok és a Tizennyolcak között. Az egyezmény azonban kivételeket is említ: az afrikaiak korlátozhatják importjukat, ha a fejlődőben levő hazai ipar érdekei megkívánják, viszont agrárimportjuk is csak addig jut kedvezményesen a Hatok piacára, amíg nem veszélyeztetni annak egyensúlyát.

Az egyezmény szerint a kedvezményeket csak kis mértékben csökkentik. A pénzügyi támogatás összegét az afrikai államok által kért másfél milliárd dollár helyett csak 918 millió dollárra emelték, a monokultúras termékek exporttámogatása pedig a jövőben megszűnik. Feltehetően az arushai egyezmény alkalmazása (mivel rendelkezési majdnem teljesen megegyeznek a yaoundéi egyezményével) sem lesz problémamentes. A három kelet-afrikai ország — amely a brit Nemzetközösség tagja — nem kívánja megvárni, hogy Anglia közös piaci tag legyen. Csökkenési szándékuk gazdasági függőségüket Angliától, és áruiknak új piacot keresnek. A többi nemzetközösségi ország még várakozó állásponton van, tudván, hogy Anglia belépésével ők is „társultak” lesznek.

Az Egyesült Államok a maga szempontjából már a yaoundéi egyezményt is diszkriminatívnek minősítette, amikor pedig nyilvánosságra hozták, hogy újabb afrikai és Karib-tengeri országok is szorosabb kapcsolatba kerülnek a Hatokkal, kereskedelmi érdekei védelmében diplomáciai úton is tiltakozott!

Új függés?

A 18 afrikai állam és az EGK képviselőinek konferenciáján politikai kérdések is napirendre kerültek. A fejlődő országok erőlyesen bírálták a Közös Piac kereskedelmi-politikáját, amely kivételüknek nem nyújt hatékony védelmet. A konferencia során megmutatkozott, hogy míg az afrikai országok a konkrét gazdasági és műszaki együttműködésre helyezik a hangsúlyt, addig a Közös Piac tagállamai — elsősorban volt gyarmataikra támaszkodva — a társulás elmélyítésére és modernizálására törekednek.

Az afrikaiak visszautasították azt a belga tervet, amely szerint a társulás politikai szövetségé alakulna át. A konferencián ismételt megmutatkozott, hogy a volt gyarmati országok nem valami új típusú függést, hanem mindkét országcsoporthoz részére előnyös és hatékony együttműködést akarnak.

M. H.

Érdemes-e megkockáztatni 22 millió dollárt

Hol épül meg az új Panama-csatorna?

Évek óta folyik a vita, készülnek a második Panama-csatorna terv. Hatévi munka után 22 millió dolláros költséggel elkészült egy jelentés is, amelyet az Egyesült Államok elnöke elé terjesztettek.

A csaknem 3000 oldalas jelentés a 34 benyújtott változat közül a jelenlegi csatornával párhuzamosan szintén panamai területen áthaladó csatorna tervét javasolja, amelyet sok más előnye mellett olcsóbbá tette a szilip nélküli megoldás. Egy japán konzorcium máris bejelentette, hogy hajlandó finanszírozni a szilip nélküli csator-

Az érvek tehát amellett szólnak, hogy szükség van egy nagy kapacitású új csatornára. A benyújtott tervvezeték közül három látszik a legelőnyösebbnek. Az egyik szerint Kolumbiában épül az új vízi út, mégpedig úgy, hogy az Atrato és a Truando folyókat egybekapcsolják, kimélyítik és szélesítik medrüket. A második

ígérkezett. Ez azonban viszonylag hosszú időre leállította volna a csatorna forgalmát. Maradt tehát a mostani csatornától mintegy 16 kilométerre tervezett változat, amelynek az az előnye is megvan, hogy a panamai hatóságok szerényebb anyagi követeléseket támasztottak az USA-val szemben a koncesszióért, mint a másik három közép-amerikai ország. (A jelenlegi csatorna használati joga is az Egyesült Államoké, már 1903-ban „örök időkre” megszerezte, jóllehet

na megépítése után például új halfajok vándoroltak át a Földközi-tengerbe, s jórészt kiszorították az ott honos hal fajtaikat. Océániában, Új-Guinea és Guam partjain a dinamitrobbantás és a kotrási munkálatok nyomán kikapusztultak az apró tengeri csillagok ellenségei, az elszaporodó tengeri csillagok pedig hosszú kilométereken valóssággal megsemmisítették a korallsziget-füzeket. A halászközönség azóta hiába vetik ki hálójukat, a koralltelepek körül már nem fognak halat. S a vidék is védtelen maradt a tenger hullámaival, az orkákkal szemben, amelyeknek már semmi sem állta útját.

A panamai földszoros közeleiben sok a tengeri kobra a Csendes-óceánban. Egy amerikai tudós kimutatta, hogy a Panamai-öbölben ének olyan kigyófajta is, amelyekről azt tartják, hogy a nyílt tengeren, a partoktól nagyon messze van hazájuk. Ha a jelenlegi csatornának nem volnának szilipjei, s nem haladna át nagy kiterjedésű édesvízi tavakon, a szárazföldnél sokkal mérgeesebb tengeri kobra s a többi tengeri kigyó valószínűleg már átkelt volna rajta. A tervezett új csatorna azáltal is kedvezne az effajta élőlényvándorlásnak, hogy alig néhány folyó édesvíze hígítaná az óceánok sós vizét.

Még ha egy részük nem is veszélyes, megjelenésük a Karib-tengerben riadalmat keltene, a turisták tízezrei, százazrei mondanának búcsút mindörökké ennek a vidéknek, ha a tengerben kigyók nyüzsgőnek körülöttük. A korallszigeteket pusztító tengeri csillag is átvándorolhat a Karib-tengerbe, ahol eddig nem fordult elő, és földnyelveket, szigeteket pusztítana el. A két óceán állatvilágának életmódját tanulmányozó tudósok egyike arra a következtetésre jutott, hogy ha egyivé kerülne a közép-amerikai földszoros két partján élő állatfajok, a legtöbb biológiai hatás az lenne, hogy sterilizálják a vidéket az egyedek, s nagyon rövid időn belül megtelepedne a tengeri fauna, tömegesen veszélyesek ki az állatok.

Az ember átalakítja „emberszabásúvá” teszi a természetet saját érdekeinek, szűk ségleteinek megfelelően. Éppen ezért kell körültekintőnek lennie, s nem szabad megbontania sok százézer év harmoniáját. Még gazdasági érdekből sem, mert a gazdasági vállalkozásokban is viszályt a bumeráng, ha másra nem is gondolunk, csak a Karib-tengeri idegenforgalomra.

A mai Panama-csatorna

torna építését. Döntés még nem született, de fölmerülhetnek kétségek, aggályok. Mégér-e 15 évi munkát, 2 milliárd 880 millió dollárt a vállalkozás, mert hát ki tudja, hova fejlődik 15 év alatt a hajótechnika? Esetleg nem felel majd meg a célnak az új csatorna sem, ha már most egymillió tonnás tartályhajók építésének gondolatával kacérkodnak a szakemberek. És beleszólnak a vitába a biológusok is, akik az ökológiai egyensúly megbomlásától tartanak.

Miért merült fel egyáltalán egy másik csatorna építésének gondolata az Atlanti- és a Csendes-óceán között, és miért erőltetik megvalósítását a sok ellenvélemény dacára? Hiszen a mostani csatorna szilipjein évente 13 000—14 000 hajó halad át Balboától a Karib-tenger, Cristobaltól a Csendes-óceán felé. Kapacitását tehát még így sem használják ki teljesen. Szakértők úgy vélik, hogy a forgalom majdnem megkétszerezhető: becslések szerint évente 26 800 hajó is átkelhetne a csatornán egyik óceánból a másikba, köztük nagy óceánjárók is.

Az óriáshajóknak keskeny a mostani csatorna

Igen ám, de párszázézer tonnás tartályhajóknak mégiscsak keskeny a csatorna, s a közeljövőben kilitás van rá, hogy az egymillió tonnát is megközelítő mamuthajók járják a világ tengereit és óceánjait, amilyenek a század elején, a csatorna megépítésekor még a legmerészebb tervekben sem szerepeltek. És nem megvetendő a pénz- és időmegtakarítás sem, amit a közép-amerikai földszoroson áthaladó hajóút jelent, ha óriáshajók is közlekedhetnek rajta, s nem kell megkerülniük a Tüzföldet. Nem beszélve arról, hogy a déli féltekének ezen a részén állandóan fagyos szélviharok teszik viszonytárgyossá a hajók útját.

változat a Nicaragua és a Costa Rica határán folyó San Juan medrének kiképzésére épül; s az elképzelések szerint a csatorna áthaladna a Nicaragua-tavon is. A harmadik változat panamai területen, a Sasardi-Morti vonalra javasolja az új vízi út megépítését.

Nagy előnnyel kecsegtet a folyómedrek kiképzése, ugyanis megkönnyítheti a kotrási munkákat, de az így megtakarított összeg rámegegy arra, hogy mindkét változat esetében csaknem kétszer olyan hosszú a csatorna, mint a panamai. Volt olyan elképzelés is, hogy atomrobbantással vágják át a közép-amerikai földszorost, de a sugárveszélyt a legnagyobb elővigyázatossággal intézkedések sem zárták volna ki, tehát a következmények beláthatatlanok lettek volna a vidék lakossága, növény- és állatvilága számára.

A legelőnyösebbnek mindenképpen a mostani csatorna szélesítése és mélyítése

a kereskedelmi forgalom csak 1914-ben indult meg. A két parton 8-8 kilométer szélességben húzódó csatornaövek között amerikai közigazgatás alatt áll.)

Veszélyes az évezredek alatt kialakult egyensúly

A második Panama-csatorna 56 kilométer hosszú lenne, szélességét 200 méterre, mélységét 20 méterre tervezik, s mint már említettük, sziliprendszer nélkül akarják megépíteni, tehát az óceánok szintjével egy magasságban. Nos, pontosan ez az elgondolás váltotta ki a biológusok aggályait. Az akadálymentes vízi út nem csábítja-e majd a csendes-óceáni mérges kigyókat, tengeri csillagokat és más élőlényeket arra, hogy átkeljenek a másik óceánba? Nagyon valószínű, hogy megindulna egy ilyen vándorlás, és megbomlana a száz- meg százézer éve kialakult egyensúly.

Példa már volt ilyesmire, nem is egy. A Szelei-csator-

Csendet játszunk...

A FRANCIA GYERMEK-OTTHONOKBAN széles körben elterjedt az a játék, amely Marie Montessori ismert pedagógusnőtől ered: egy csengő hangjára az udvaron játszó gyermekek félbeszakítják a játékot, és miután tenyerükkel eltakarják a szemüket, megkezdődik a játék. A nevelőnk ezután minden gyermeket megkérdeznek, hogy játék közben milyen zajt, lármát hallottak. Ők pedig behunyják a szemüket, és hallottakat.

Az embernek kevés alkalma van a csend élvezésére. Nem is gondolnánk, hogy a gyerekeket is épp úgy zavarja a nagy láрма, mint a felnőtteket. Csendre, tanuláskor pihenéskor egyaránt szüksége van a gyermeknek. A gyermekek a láрма és a zaj fogalmával tökéletesen tisztában vannak. Arra a

kérdésre, hogy „milyen zajokra figyelsz fel otthon?” legtöbbször pontosan felsorolja a zaj forrásait. Azok a gyermekek, akik háztömbökben laknak, számtalan zajforrásról tettek említést.

A feleleteket három csoportba sorolhatjuk. Az első csoportba azok a zajok tartoznak, amelyek gépkocsiktól, motorkerékpároktól, felvonótól, hűtőgéptől, varrógéptől, televíziókészüléktől erednek. A második csoportba, a természeti jelenségeket kiséző hangeffektusokat sorolták (eső, szél), és végül a harmadik csoportba az élőlényektől eredő zajok tartoznak (szomszédoktól, a családtagoktól és a háziállatoktól által előidézett neszek).

A gyermekek a környezet zaja közül a szomszédos szobából átszűrődőkre reagálnak legjobban. A vékony fa-

lak nem szigetelik eléggé a szomszédos szobában történő széktoogatásokat, ajtócsapkodásokat, az edénymosogatás és a családi perpatvarok hangzavarát. Jean Blau tanfelügyelő szerint, ha a család különálló házban lakik, sokkal több alkalma van arra, hogy megkímélje magát a környezettől ilyen értelemben vett káros hatástól.

A „csend játékot” mindaddig csak iskolákban alkalmazták. Felmerül a kérdés, végrehajtható-e felnőttek körében is egy ilyen „játék”. Nem volna rossz, ha a háztömbök valamennyi lakója egyszer megbeszélne, hogy a nap bizonyos szaká csak a pihenés ideje legyen, és tilos bármilyen zajkeltés. Állítjuk, hogy ez gyerekekre és felnőttekre egyaránt nevelő hatna, sőt egészségünket is szolgálja. (Le Monde)

Választott Magyarországot népe

Délig a választópolgárok 77 százaléka szavazott le

KIKULDOTT MUNKATARSUNK TELEFONJELENTÉSE

Szeged, április 25.

Vasárnap Magyarországot több mint 7 millió választópolgára 402 jelöltből 352 parlamenti képviselőt és 72 000 jelöltből 69 000 helyi tanácsost választott. Délután 5 órakor között hír szerint számos községben, egész járásokban már befejezték a szavazást.

Szombat estére megjelentek a piros-fehér-zöld és vörös zászlók a magyar városokban és falvakban, jelezve a szavazóhelyek bejáratát. Néhány ragyogó napfényes nap és a szombaton zuhogó eső után vasárnap felhős, hűvös időre ébredt az ország. Szegeden és környékén majdnem egész délig esett az eső. Mintegy 400 000 aktivista, a választási elnökségek és bizottságok, a szavazatszedő bizottságok negyedszázados tagja állt már hajnalban teljesfokú készült ségben. A szavazás megkezdődött.

Az ország 5 ipari körzetében és néhány mezőgazdasági vidéken már 5 órakor megnyitották a szavazóhelyeket, hogy a vasárnap is dolgozó üvegfüvők, vasöntők, bányászok, tsz-tagok munkába menet előtt szavazhassanak. A többi munkásnegyedben is hat órakor már sorba álltak az éjszakai műszakból hazatérő munkások. A budapesti pékek fél hatig 240 mázsa kenyeret sütöttek és az utolsó cipóval a választási bizottságnak kedveskedtek.

Lelkiismeretvizsga

A reggeli órákban a budapesti rádió többször megismételte a Hazafias Népfőrdő felhívását: „Tisztelt szavazópolgár, igaz, hogy a szavazás este hatig tart, de a Hazafias Népfőrdő Önt is kéri, hogy minél előbb ilyen állampolgári jogával, amely egyben kötelessége is.” De a magyar választók felhívás nélkül is tudták kötelességüket és az első perctől kezdve mindenütt hosszú sorok vonultak el a szavazatszedő bizottságok előtt.

A mai magyar lapok a választási tevékenységet összefoglaló, a választásokat közzétevő cikkekben nemcsak a szokványos választási felhívásokat ismételték meg. A választási vezércikkek mellett nagyobb érdeklődésre számíthatnak azok, amelyek ezt a választást kísérik a magyar nép lelkiismereti vizsgájává tették, új alkalmat adtak annak felmérésére, hol is van Magyarországon a földgolyón, új választ kerestek a régi kérdésre, mit ér az ember, ha magyar. A sok cikk közül hadd idézzünk kettőt. Egyiket a Népszabadságból „Az elkövetkező időknek is meglesz a maga sajátos próbatétele. Ingerlő hasonlat lenne hivatkozni a sportra, amelyben — úgymond — nagyhatalomnak számolt bennünk a világ. De mint látjuk, elég csak kicsit csökkenteni a tempót, keveset lazítani, gyorsan azok törjenek előre, hogy a nemzetek diadalában akik küzdöképesebbek, jobban összeszedik erejüket, több figyelmet összpontosítanak.” A másikat pedig a Magyar Hírlapból: „Ézért és nem másért vagyunk büszkék hazánkra, magyarságunkra és a munkára, amelyet elvégeztünk. Népnünk huszonöt évvel ezelőtt találkozott a szocializmus lehetőségével és bebizonyította talpraesett voltát, fizikai és szellemi tehetségét, Zrínyi szavaival szólva azt, hogy egy nemzetnél meg vagyunk alábbvalók.”

Csongrád megye 16 képviselője

Csongrád megye 16 országgyűlési mandátumért 18 jelölt indult, 2405 tanácsa-

gi helyéért pedig 2467 jelölt. A jelöltek között ott van Apró Antal miniszterelnök-helyettes, de vannak mezőgazdasági munkások, turbinatetők, szabások is. A délelőtti órákban bejártuk a megye jelentős részét: Algyő, Hódmezővásárhely, Maroslele, Makó, Kiszombor, Klárafalva, Deszk és Szőreg háromszöge. Mindenütt ugyan az a kép fogadott bennünket: gyalog vagy biciklin, esőköpenyben vagy esernyővel a szavazóhelyek felé siető emberek.

Különösen szembetűnő volt ez a választási nyüzsgés Sze-

A fasizmustól való felszabadulás évfordulóját ünnepelte Olaszország

Rómából jelenti a Tanjug: Vasárnap egész Olaszországban megemlékeztek a fasizmus feletti győzelem 26. évfordulójáról. Ebből az alkalomból Saragat köztársasági elnök fogadta az ellenállási mozgalom kimagasló személyiségeit, az egykori partizánparancsnokokat és harcosokat. A római városban tartott ünnepségen Emilio Colombo miniszterelnök mondott beszédet.

Friulina — Venetia Giulia tartományban is megemlékeztek a fasizmustól való felszabadulás évfordulójáról.

Milanóban szombaton este több ezer ember vonult fel a város utcáin és tiltakozott az országban az utóbbi hónapokban történt jobboldali rendbontások és kilengések miatt.

geden. A városban a választásokat ugyanolyan intenzív tevékenység előzte meg, mint az ország többi részében: a jelölőgyűléseknek 12 000 részvevője volt és a választók kétszer annyi közérdekű témát vetettek föl, mint 1967-ben, közérdekű, kommunális, szociális, egészségügyi, művelődési, szolgálati, városfejlesztési kérdéseken töprengtek el. Nemcsak az országgyűlés mérlegét állították fel: 18 ülés alatt 42 ülést tartott — többet, mint az előző parlamentek —, huszonhat törvényt fogadott el — köztük az új munkatörvényt, a választójogi, termelőszövetkezeti törvényt, a tanácstörvényt stb. —, felélték a munka a bizottságokban, amelyek 201 ülést tartottak. Ezenkívül fölmerítették a helyi tanács munkáját is, megállapítva, hogy öt esztendő alatt a város 40 millió forintot költött utépítésre, 30 kilométernyi új vízvezeték, 24 kilométernyi új csatornát épített, három új iskolát adtak át stb. Ilyen felmérés után választották meg vasárnap a város négy országgyűlési képviselőjét és 131 városi tanácsost. (Csak 7 tanácsost választókerületben volt két jelölt.)

Délig, mire Szegeden elállt az eső, sőt néha a felhők mögül szívesen kikandikált a nap is, megérkezett az MTI hírügynökség első összehívása, mely szerint a választás mindenütt rendezten folyik, a választók zöme már lezavazott. Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke 9 óra körül, Kádár János, az MSZMP első titkára fél tizenegy, Fock Jenő miniszterelnök pedig háromnegyed tizenegykor szavazott. Nem sokkal később azt is bejelentették, hogy délig a választópolgárok 77 százaléka lezavazott és 83 községben a választásokat befejezték.

BÁLINT István

DIEN BIEN PHU ÁRNYAI

BÖNGÉSZÉS A VILÁGSAJTÓ VIETNAMRA VONATKOZÓ CIKKEIBEN

(3) Ez a „pókháló”, amely helyenként 60 kilométer széles és amelyet a sötét őserdő védelmez, néhol alig egy méter széles ösvények, másutt kétsávos, kövezett utak hálózatából áll. „Ott, ahol a természet nem segít, az emberek maguk segítenek magukon. Így például hidakat építenek 15 centiméterrel a folyók szintje alatt. Ezt a légi földérintés nem fedezi föl. Ha egy-egy bomba áttöri a védelmező zöld függőnyt, a csapatok már akkor a károk kijávitásán dolgoznak, amikor az amerikai pilóták még javában fényképezik a sikeres berepülést bizonyító pusztításokat”. (Spiegel).

Dien Bien Phu idején

a franciák 75 000-re becsülték a Zankong alakulatok létszámát. Egy kalap alá véve a három indokínai országot, amelynek felszabadító haderővel az amerikaiak szemben álltak, Meyers tábornok 1967-ben, az USA szenátusi bizottsága előtt kijelentette: „Az ellenség 500 000 főnyi olyan csapatokkal rendelkezik, amelyek az utánpótlási vonalak kiegészítésével és kijávitásával foglalkoznak”. Dien Bien Phu óta tizenhét esztendő telt el, és az utakon ma már tehergépkocsik közlekednek. „A Pentagonhoz és az amerikai kémiszolgálatokhoz közel álló” (a Le Monde megjegyzése) US News and World Report című folyóirat azt állítja, hogy a Dél-Laosz elleni támadás idején, 1971. február elején az amerikaiak több mint 100 000 tonna bombát dobtak le. A figyelő valóban azt hihetné, ilyen méretű pusztítás után lehetetlen közlekedni az úthálózaton, amelynek egyes szakaszairól a Le Monde tudósítója így ír: „Téridig süllyedünk a porban. A föld eltűnt, hamuvá lett, és amikor elérkezik az eső

Rogers holnap érkezik Kairóba

Előtte Londonban tárgyal

A MENA hírügynökség értesülései szerint William Rogers amerikai és Mahmud Rijad egyiptomi külügyminiszter kedden kezdik meg tárgyalásaikat Kairóban. Másnap az amerikai külügyminisztert Mahmud Fawzi egyiptomi kormányfő is fogadja.

Rijad vasárnap fogadta Franciaország kairói nagykövétét, aki ma Párizsba utazik, hogy átadja Pompidou elnöknek Szadat egyiptomi államfő üzenetét.

Tegnap Kairóban ülést tartott az Arab Szocialista Unió végrehajtó bizottsága és a közelmúltban alapított arab államszövetségről tárgyalt. Mint ismeretes, az államszövetség megalakítására vonatkozó beházi deklarációt jóvá kell hagyni a pártnak, a kormánynak, majd a nemzetgyűlés ratifikálja.

William Rogers amerikai külügyminiszter közel-keleti körútja előtt Londonba látogat és ott Douglas-Home angol külügyminiszterrel megvitatta a közel-keleti helyzetet. Brit politikai körök nem titkolták szkeptikusukat, ami a válság rendezésének lehetőségeit illeti, de hangsúlyozták, hogy Nagy-Britannia támogatni fogja az esetleges parciális megoldásokat is.

Megfigyelők úgy tudják, hogy a két külügyminiszter tárgyalásainak napirendjén szerepel majd az USA és Nagy-Britannia Kínával való viszonya is.

Lapvélemények az amerikai külügyminiszter körútjáról

A vasárnapi izraeli lapok meglehetősen lanyhán reagálnak Rogers amerikai külügyminiszter bejelentett izraeli látogatására. A lapok egyöntetű véleménye szerint a közel-keleti válság jelenlegi szakaszában nem várható különösebb diplomáciai fordulat.

A Haarec című újság azt tanácsolja az izraeli vezetőknek, hogy a Rogers-szal való tárgyalásokon legyenek kemények és rugalmasak egyidőben.

A moszkvai Pravda vasárnapi számában cinizmusmal vádolja a State Department főnökét közel-keleti diplomáciai tevékenységével kapcsolatban. — Nyilvánvalóan lehetetlen az agresszor felfegyverzését az agresszió áldozatai iránti rokonszenvvel kombinálni — írja a Pravda és megállapítja, hogy Tel Aviv sohasem bocsátkozott volna a közel-keleti kalandba, ha nem érezte volna az Egyesült Államok támogatását.

Kölcsönös vádaskodások Pakisztán és India között

Koszigin újabb üzenete Jahja Khanhoz

Egy hivatalos daccal közlemény szerint a pakisztáni kormánycsapatok Kelet-Pakisztánban körülzárták és megsemmisítettek egy indiai beszivárgó csoportot, lefogalták fegyvereit, nagyobb mennyiségű lőszert, felszerelést és egy tehergépkocsit zsákmányoltak. A közlemény szerint a csoport megpróbált Nyugat-Bengáliába menekülni, de a kormánycsapatok csapdát állítottak eléje.

A hivatalos közlemény ugyancsak megállapítja, hogy a pakisztáni hadsereg most ellenőrzése alatt tartja az egész Indiával határos területet.

Delhiben viszont az indiai kormány jegyzéket adott át a pakisztáni nagykövetnek, amelyben azzal vádolja a pakisztáni hadsereget, hogy több ízben tüzet nyitott India területére és a múlt héten megölt egy indiai határőrt szolgálatteljesítés közben.

Az AFP karachi tudósítója úgy tudja, hogy Koszigin szovjet miniszterelnök néhány nappal ezelőtt üzenetet intézett Jahja Khanhoz, amelyben kifejtette a Szovjetunió álláspontját a pakisztáni válsággal kapcsolatban. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Koszigin üzenete a szovjet kormány azon óhaját tükrözi, hogy csökkentsék a feszültség India és Pakisztán viszonyában.

A Szojuz-10 visszatért a Földre

(Folytatás az 1. oldalról)

együttessel repülése alatt az űrhajósok különböző kísérleteket végeztek, amelyeket azonban a hivatalos közlemény nem határoz meg pontosan.

Az űrrandevű és a többórás együttes repülés után a Szojuz-10 legénysége bekapcsolta az űrhajó fékező berendezéseit és számos összetett, de már jól ismert és begyakorolt művelet után, hajnali két óra negyven perckor simán leereszkedett az előre meghatározott körzetbe, ahol a koszmotautákat már várták a fogadásukra kivezényelt különleges osztagok, az újságírók és űrhajós barátaik.

A Szojuz-10 utazása rövidebb volt, mint azt moszkvai megfigyelők feltételezték. Közvetlenül felbocsátása, de útnak indulása után is egyik legfontosabb fel-

BEFEJEZŐDÖTT A BOLGÁR PÁRT-KONGRESSZUS

Ismét Todor Zsivkovot választották meg első titkárrá

Szófiából jelenti a Tanjug:

Hatnapos ülésezés után vasárnap befejezte munkáját a Bolgár Kommunista Párt X. kongresszusa. A kongresszus záróülésén megválasztotta az új központi bizottságot, és elfogadta a hatodik ötéves tervre vonatkozó határozatokat és a párt programját.

A Központi Bizottság első titkárává ismét Todor Zsivkovot választotta meg. Változatlan maradt a politikai bizottság összetétele is. Csak a póttagok összetételében történtek némi változások.

Leonid Brezsnyev, aki a szovjet pártküldöttséget vezette a kongresszuson, szombaton este utazott el Szófiából. A repülőterre kikísérte a kongresszus egész elnöksége, élén Todor Zsivkovval.

Titkos szerződés van az USA és Japán között

— állítja a New York Times

New Yorkból jelenti a Reuter:

A New York Times vasárnapi számában első oldalán közli azt a hírt, hogy az Egyesült Államoknak titkos szerződése van a japán kormánnyal, amely lehetővé teszi neki, hogy időről-időre nukleáris fegyvereket tartson a szigetországban.

A State Department és a japán külügyminisztérium cáfolták egy ilyen megállapodás létezését, a New York Times azonban amerikai funkcionáriusokra és külföldi diplomatákra hivatkozik. Ezek a körök a titkos egyezményt ideiglenesnek minősítették, amelyet ez ideig szigorú titoktartás övezett, mert Japánban nincs érzékenyebb kérdés, mint a nukleáris fegyverek.

Ez az egyezmény állítólag lehetővé teszi az amerikai hadihajóknak, beleértve az atomtengeraltatókat is, hogy kikössenek a japán kikötőkben, és hogy a nukleáris bombákat hordó amerikai gépek is beszálljanak egyes japán repülőterekre őrző, gyakorlat vagy rendkívüli körülmények között. Az egyezmény azonban nem vonatkozik atomfegyverek tárolására vagy elhelyezésére Japán területén.

(Folytatjuk)

VILAGGAZDASÁGI FIGYELŐ

Lassan bővül a francia—jugoszláv ipari kooperáció

Jugoszlávia és Franciaország gazdasági együttműködésével már hosszabb ideje mindkét fél elégedetlen, mert a lehetőségek jóval nagyobbak az elért eredményeknél. Az ipari kooperáció jelentősebb mértékben csak az utóbbi időben bővült, viszont a közös beruházásokat és a harmadik piacokon való közös fellépést illetően az együttműködés még csupán a kezdet kezdetén jár.

A gazdasági együttműködés fejlesztésén több közös intézmény dolgozik, s ezek közül néhányat tavaly létesítettek. A francia—jugoszláv kereskedelmi kamarának, amelyet tavaly júniusban alakítottak meg Párizsban, eddig 90 francia és 30 jugoszláv tagja van, s várhatóan nagyban hozzásegíti majd az együttműködés kiszélesítéséhez. Hamarosan Belgrádban is megkezdte működését egy intézmény, amelynek feladata a Franciaországgal való gazdasági együttműködés bővítése lesz. A Jugobanknak, a Jugoszláv Beruházási Banknak, a Ljubljani Banknak és a Belgrádi Banknak képviselője van Párizsban.

Hosszú távú francia—jugoszláv gazdasági kooperáció eddig a következő kerületekben alakult ki: réztermelés és eladás, gépkocsigyártás (Tomos—Citroen, Litostrój—Renault), építőipari gépgyártás, vegyszergyártás, vízmérő gyártás, mérőműszerek, bútor és műanyag, szerszám, gép, gázberendezés, gumilüktető, vinilgyártás, alumíniumgyártás, női konfekció.

Jugoszláv és francia vállalatok közös beruházása eddig csupán három területre korlátozódott: a vegyi anyagok gyártására, (Progres—Invest—Pechine—Gobain), kö-laj—engineeringre (Elektroinvest—CO. Etude et construction) és a vegyiparra (Ohis—Pechine).

Olyan kooperáció azonban mindeddig nem jött létre, amelynek eredményeként francia és jugoszláv vállalatok közösen lépnének fel a harmadik piacokon, noha három ilyen vállalkozás már kilátóban van. Az Ingra francia partnerével arról tárgyal, hogy Ghanában közösen építsenek egy cellulózugyártó, az Energo projekt Sierra Leona-ban építsen 100 kilométernyi autótutaj francia tüzeltárral együtt, az Ivan Milutinović és a Pomgrad pedig kikötők építésében venne részt francia vállalatokkal.

Egyébként mindkét fél részéről az a vélemény, hogy az együttműködés elmélyítése a kölcsönös nemismerés miatt várat magára (ide tartozik a nyelvtudás hiánya is), de akadályozza a kooperáció kiteljesedését az is, hogy külkereskedelmi rendszerében egyik ország sem rendezte megfelelő módon a kooperáció kérdését, nem irányított elő jelentősebb vámkedvezményeket ilyen vállalkozásra, nem egyszerűsítette a formákat. Emellett, vállalatok rendszerint nem ismerik a francia műszaki normákat sem.

Onassis pereli a görög kormányt

Arisztotelész Onassis görög hajótulajdonos állítólag nemzetközi döntőbíróvá teszi a görög kormánnyal való vitát. Egy évvel ezelőtt ugyanis Onassis meg egyezett a görög kormánnyal, hogy mintegy 600 millió dollár értékben egész sor ipari létesítményt épít, azaz kötelezettséget vállalt arra, hogy 1977-ig megépít 7,5 millió tonna kapacitású olajfinomítót, alumíniumfinomítót, és egyéb kisebb objektumokat. Onassis most azt állítja, hogy a szerződés a megkötéskor érvényes köölaj árra és szállítási díjra szól, amelyek azóta alaposan megemelkedtek. A kormány állítólag beleegyezett az ár-revizióba, de mindeddig nem váltotta be a módosításra tett ígretét.

Szabadka, Zombor és Eszék kulturális együttműködése

Szabadkán, a Képzőművészeti Találkozó kiállításai termében, ahol megnyílt az eszéki és zombori képzőművészek tárlata, szombaton a három város politikai, társadalmi és kulturális intézményeinek vezetői találkoztak. Az ülésen Bagi Károly, a szabadkai községi szkupstina elnöke elnökölt. Joco Buljović tanár, a szabadkai művelődési közönség elnöke beszámolt a három város együttműködésének eddigi eredményeiről. Elmondotta, hogy az érdekelt kulturális intézmények együttműködése a művelődési hét keretében csúszosodott ki. A rendszeres találkozót a három város koordinációs bizottsága tervezi, és a művelődési közönségek pénzeik. A legjobb eredményt a színjátszás és a képzőművészet terén, továbbá az irodalmi találkozókkal érték el. A főlshózóalók szerint a találkozók egyhetes zsúfolt programját egész hónapra kellene kiterjeszteni, hogy a közönség részt vehessen minden rendezvényen. A sajtószolgálaton, a tájékoztatáson javítani kell, mert kevesen értesülnek minden rendezvényről.

A főlshózóalók nagy lehetőségeket látnak a kulturális együttműködés fejlesztése terén. Leszögezték, hogy a koordinációs bizottságnak a teljes programot időben be kell nyújtania a művelődési közönségnek, hogy előteremthessék a szükséges eszközöket. A művelődési hét keretében megtartott tanácskozás sikeres volt, kijelölte a kapcsolatokat további bővítésének az útját és lehetőségeit.

A. J. A szombaton megtartott

MIT JELENT SZAMOMRA A FORRADALOM?

A forradalmi lelkületet!

Amikor 1945-ben egy majdnem a földig lerombolt országban, maradék batyujával a hátán, de az ocsúdás és a visszatért erő érzésével népünk elindult a szocializmusba, egy ország szétesésében levő atomjai kovácsolódtak újra össze.

A történelemlényekben nevek, dátumok, képek idézik ezt és a megelőző eseményeket is. Nekünk már csak száraz kőnk, amelyet ugyan végiglapozunk, ha kell, be is magolunk, de minden mélyebb átélés nélkül. Az örökség, amit elődeink hagytak ránk és az egész utókorra, ennél jóval több. A forradalmi lelkületet, az erős elszántságot vagyunk hivatottak megőrizni, és tanulással védelmeznünk kell új életünket, visszakapott szabadságunkat.

A forradalom tüzeben megedződött elődeinktől sok mindent megtanultunk. A legfontosabb talán az, hogy a forradalom nem pillanatnyi fellángolás, fejtelenség, zárzavar, hanem történelmi szükségszerűség volt.

A mai ifjúság nem állítja szembe a forradalommal az egyéni élet biztonságát, a jól körülpárnázott polgári élet kényel-

Kitűntek a zentai és topolyai diákok

Befejeződött a magyar középiskolások művészeti vetélkedője

Az ünnepi műsorral, a díjátadással és a kerekasztal-megbeszéléssel befejeződött tegnap Bácsán a Jugoszláviai Magyar Középiskolások 5. Művészeti Vetélkedője. A becsei ifjúsági otthon nagytermében összegyűlt szép számú közönség soraiban ott láthattunk néhány neves közéleti munkást, Kovács Lászlót és dr. Rehák Lászlót is.

Becse immár ötödik alkalommal a vetélkedő döntőjének résztvevőit. A város ifjúsági szervezete, a község többi illetékesei minden elismerést megérdemelnének, amiért tartományi támogatás nélkül, saját anyagi eszközeikből is vállalták e nagyszabású és általános érdeklődést keltő találkozókat a megszervezését.

Az idei vetélkedő tömegességével és színvonalával is bizonyítja, hogy középiskoláink magukévá tették a vetélkedő gondolatát, megéreztek a benne rejlő lehetőséget, és évről évre szorgalmasabban készülnek a döntőre. Ma már nemcsak díjat nyerni, de Becsén, a döntőt részt venni is elismerés.

A Zentai Gimnázium színjátszóinak előadása után először Hornyik Miklós, a vetélkedő védnökének, a Képes Ifjúságnak a főszerkesztője adta át a szerkesztőség díját. A legjobb irodalmi alkotás szerzőjének kijáró aranyórát a topolyai Kiss Júlia kapta kritikájáért: A plakátpályázat első díját az idén is Mucsi Nándor, a Kanizsai Mezőgazdasági Technikum tanulója nyerte. A színjátszó vetélkedőjének díjazottjai értékes festményt kaptak az első vetélkedőn részt vevő öt tanár — Barta Sándor, Bagi Ferenc, Csetvei Mária, Magyar János és Vince Erzsébet — pedig egy-egy karórát kapott.

Faragó Árpád a Jugoszláviai Magyar Nyelvművelési Egyesület jutalmait adta át, a szép kiejtésért Pribilla Valéria (szavalt) és Sziracki Katalin (próza) szövegmondás) kapott díjat.

Vlaovic József a Dolgozók szerkesztőségének 250 dinár értékű könyvajándékát adta át a Kanizsai Mezőgazdasági Technikum képviselőjének, hogy ezzel is serkentse a szakiskolákat.

Utána a szervező bizottság képviselői adták át a vetélkedő nyerteseknek a könyvjutalmakat. A vetélkedő szereplő iskolák elismerő oklevelet kaptak.

A. J. A szombaton megtartott

irodalmi vetélkedő után a bíráló bizottság döntése a következőképpen hangzott: **novella** — 1. Benedek Mária, a Zentai Orvosi Középiskola tanulója, 2. Szenes Ibolya, a zentai és 3. Benkó Magda, az újvidéki Moša Pijade Gimnázium tanulója; **vers** — 1. Tari István, a zentai és 2. Faragó Jolán a topolyai gimnázium tanulója, a harmadik díjat nem ítélték oda; **kritika** — 1. Kiss Júlia, a topolyai, 2. Ködmön Emese, a becsei és 3. Pogány Tibor, a zombori gimnázium tanulója; **riport** — 1. Kokity Rozália, a topolyai, 2. Kovács Bárony, az újvidéki és 3. Ivan Hajnalka, a zentai gimnázium tanulója; **humoreszk** — 1. Nyári Antal, a zrenjanini (Koča Kolarov) és 2. Körmöci Dénes, a topolyai gimnázium tanulója.

A televízió által kiírt forgatókönyv-pályázat első díját Ködmön Emese nyerte.

Anélkül, hogy a vetélkedő eredményeinek elemzésébe bocsátkoznánk, csak felhívjuk a figyelmet a zentai és a topolyai gimnázium örvendetesen jó szereplésére.

Ugyanakkor nyilván nem kerül el a figyelmet az sem, hogy az irodalmi vetélkedő díjazottjai között nincs egyetlen legnagyobbnak sem legnagyobb gimnáziumunk, a szabadkai gimnázium tanulója közül.

Mivel Becse immár ötödik alkalommal a vetélkedő döntőjének résztvevőit, s mivel a vetélkedő az elmúlt öt évben középiskolásaink és tanáraik körében is általános megbecsülést szerzett, a Magyar Szó szerkesztősége 500 dináros könyvjutalomban részesítette BAGA FERENCET, a vendéglátó becsei gimnázium magyartanárát, mint a díjat átadó Burányi Nándor is mondta, nagyrészt az ő fáradságát és áldozatkész munkájának köszönhető, hogy a vetélkedő átvételre a kezdeti nehézségeket, az elmúlt öt év alatt középiskolásaink művelődési életének jelentős tényezője, ösztönzője lett. A jó szervezésért, persze, dicséret illeti a becsei gimnázium Szentleky Önképzőkörének tagjait, akik mindent megtekinttek, hogy a vendégek jól érezzék magukat.

Szerelem a templomban

Jelentés az országos hangjátékfesztiválról (III.)

Ohrid, április 24. Ohridban lassan befejezéshez közeledik a XV. országos hangjátékfesztivál. Mivel a gyermekhangjátékokat egytől egytől bemutatták, a felolvasókhoz szóló hangjátékok közül is már csak harmat hallgatnak le vasárnap — biztosra vehető, hogy a fesztivál igazolva létét, az átlagszínvonalon túl néhány igazán jó és újszerű alkotást is felszínre vetett.

A gyermekhangjátékok közt a már említett Jó reggelt, jó napot, Az elfelejtett mese, a Most más napokat számolunk. A legszebb fűzet című műveken kívül mondánivalójával, valamint színészi, rendezői és műszaki megoldásával Marijan Marinic Ilyen kavarodás, Frane Punčar Útfaló és Miroslav Nastasijević Süsü, a sárkány című hangjátéka keltett még figyelmet.

Az első kettőt gazdag zenei illusztrációval a Ljubljana Rádió, az utóbbit pedig az Újvidéki Rádió adta elő. Mind a három alkotás mese-játék azzal a különbséggel, hogy a ljubljana hangjáték-

ban a mesét minduntalan át meg átszóvi a valóság, a gyerekek reális világa, és fordítva, a valóságot a mese, míg ezzel szemben Nastasijević műve tiszta mesejáték. Az ötletes csattanóra épített mesét (a szépséges királykisasszony után epekedő sárkány ölebbé változik át, csak hogy szíve választottja közelében maradhasson), finom stilizációval Varga István rendezte, a főbb szerepeket pedig Ferenci Jenő, Fejes György, Várady Hajnalka, Fischer Károly, Lőrinc Lajos és Adám Olga játszotta. Valamennyien szép teljesítményt nyújtottak, s ha közülük bárkit is díjaznak, nem lesz meglepetés. Odrí Kornélia, a kis mesélő szintén nagyon jó volt, és sokak véleménye szerint külön szint jelentett a darabban.

A felnőtteknek szóló hangjátékok közül Miroslav Popović Ballada a kismacska-ról és Zvonimir Kostić Disznó viszont egy apja árnyékában felnövő, később pedig gyilkosságra vetemedő fiatal ember lelki vívódásait ábrázolja. Mindkét darabot a Belgrádi Rádió mutatta be ismert színészekkel a főszerepekben.

Momo Kapor Gyónás című hangjátékáról nemcsak azért beszélnek sokat, mert egy extrém történetet — templomban fellobbanó és kitlejesedő szerelmet — ábrázol nagy érzelmi és gondolati feszültséggel, hanem azért is, mert a történelmi múltba beágyazott, de a manák egy pillanatig se háttal fordított mű költői veretű, emberi és művészi megformálása pedig lanygúzóan hiteles. A darabot a feslett és mégis tiszta lelkű nő alakító Darinka Stojilkovičtyal és a szerelemről megszállott papot alakító Zoran Pečičtyal a főszerepben a Szarajevói Rádió adta elő.

A beavatók szerint a szarajevóiak másik hangjátéka, Miodrag Bulatovićnak a

A Román KP jubileumi kiállítása

Románia és Jugoszlávia kulturális együttműködésének keretében holnap Belgrádban, a Forradalom Múzeumban megnyílik a Román Kommunista Párt ötven éve című kiállítás.

A kiállítás anyaga részletesen bemutatja a Román KP fejlődését az első szocializmus szervezeteitől kezdve napjainkig. Külön ismerteti Jugoszlávia és Románia Kommunista pártjának sokéves gyümölcsöző együttműködését. A kiállítás, amelynek együttes szervezője a Forradalom Múzeuma és a Belgrádi román nagykövetség, valójában viszonzása a JKSZ ötven éve című kiállításnak, melynek anyagát tavaly mutatták be Románia több nagyvárosában.

Belgrád után Szarajevó és Zágráb is színhelye lesz a román párt fejlődését szemlélítő kiállításnak.

távozó katona című műve is sokat ígér, amely az író Hős a számon című ismert háborús regényének elemire épül.

Svetislav Ruškuc díjnyertes rádioprozaskje, A hetvennyolcas fordulatszámú autó. Könnyed vídamságával és szatirikus élvel bizonyára sikert arat. Feltehetőleg nagyobb, mint Gobby Fehér Gyula Statisztikusok című műve, amely — főképp a gyengébbre sikerült kivitelezés miatt — csupán a jó átlagművek közé tudta felverekedni magát.

Az eredményhirdetés és díjátadás ma este lesz.

SZÜCS Imre

MEGALAKUL AZ IPAROSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK TARTOMÁNYI BIZTOSÍTÓ KÖZÖSSÉGE

Április 23-án Újvidéken az iparosok otthonában tartományi jellegű tanácskozást tartottak, amelyen a vajdasági iparösszevétel elnökei és titkárai, a tartományi egészségügyi tanács, a szociális biztosító, a kamara képviselői és mások vettek részt. A tanácskozást azzal a céllal szervezte a Tartományi Gazdasági Kamara kispári tanácsa, hogy az érdekeltekkel megbeszéljék a magániparosok és vendéglősök társadalombiztosító közösségének megalakításával kapcsolatos feladatokat. A közösség létrehozására Vajdaság Hivatalos Lapjában 1970. december 24-én megjelent rendelet kötelezi az iparosokat és vendéglősöket.

A résztvevők kilenc tagú bizottságot választottak, azzal a megbízással, hogy Vajdaság iparosaik és vendéglősei számára a biztosító közösség megalakításának és pénzelésének módját ismertető előadásokat szervezzen.

A.

TAKÁCS Magdolna,
Zenta

AZ ÖNIGAZGATÓI KONGRESSZUS ELE:

Jobban értékelnek bennünket

Beszélgetés Farkas Györggyel, a zrenjanini olajgyár kongresszusi küldöttjével

Magas szakképzettségű kőműves. Rajta kívül még két kőművesmester dolgozik több segédmunkással a zrenjanini Szervó Mihály Elelmiszertipari Kombinát mintegy 900 munkást számláló olajgyári részlegében.

— A kőműveseknek is van állandó munkájuk az olajgyárban?

— Hogyne, hiszen a gép-alapzatok karbantartásán kívül állandóan építünk valamilyen új részleget, mint például most is, egy szivattyúházat. Szóval télen-nyáron dolgozunk, akár csak a többi szakmunkás, a lakatosok, bádigosok, festők, ácsok.

— Ilyen sok szakmára szükség van az olajgyárban?

— Természetesen, csak-hogy ezt nálunk sem érti meg mindenki. Egyesek például javasolták már, hogy számoljunk fel néhány szakmát a felsoroltak közül és kívülről hívjunk mestereket egy-egy munkára. Csak hogy mi pontos számítással kimutattuk, hogy ez sokkal többbe kerülne.

— Milyen a viszonyuk a többi üzemrészelgellel?

— Régebben volt bizonyos eltérés a termelő részlegekben dolgozók munkájának és a mi munkánknak az értékelésében. A betanultak többet kerestek, mint mi. Most

EGY HÉT ALATT

Százézer méter damasztot vásároltak az újvidékiek

A Stoteks boltjaiban 40 százalékkal emelkedett a forgalom

Az országsszerte uralkodó vásárlási láz az újvidéki Stoteks Kereskedelmi Vállalat üzleteiben is megmutatkozik. Az év első három hónapjában átlag 40 százalékkal növekedett a vállalat forgalma, a tavalyi azonos időszakhoz képest.

— Mi volt a legkelendőbb? — kérdeztük meg Lazar Milkovot, a vállalat vezérigazgatóját.

— A műszaki cikkek, a bútor, a méteráru, a készruha. Az év elején ugyan csökkenést a tavalyi vásárlási láz, de amikor ismét megkezdődött a vásárlási kölcsonk folyósítása, hatalmasan megnövekedett a fogyasztás. Bútorból például a múlt hónapban több mint kétszer annyit adtunk el, mint tavaly márciusban.

— Lesz-e fennakadás az idén a vásárlási kölcsonk felváltásában?

— Nem lesz, mert vállalatunknak elég pénze van erre a célra. Egyébként az idén sem kérnek sokkal többet kölcson, mint tavaly.

— Nem csökkent-e az áruválaszték az árrögzítés miatt?

— Hiánycikk egyelőre nincs, feltételezem, hogy azért, mert a vállalatok még az árrögzítés előtt beszerzték nyersanyagból termelnek, de ha a zárhat még sokáig tart könnyen megtörténhet, hogy csökkenni fog a választék.

— Sok behozatali cikk van reaktárokban?

— Soha még ennyi nem volt. Legtöbb a méteráru, rövidáru, mosógép, kerékpár és különösen sok a külföldi pipercikk. Nemrég csehszlovák és keletnémet damasztot kaptunk, s egy hét alatt 100 000 métert adtunk el belőle.

azonban jobban értékelnek bennünket, és megfizetik szakképzettségünket.

— Mennyi az átlagkeresete?

— A munkahelyek új minősítése óta, amikor figyelembe vettek a teljesítményen kívül sok más körülményt, átlag 1500 dinárt keresek havonta. Ez zrenjanini viszonylatban elég jó, csak az építőiparban és a villanytelepen keresnek ennyit a magas szakképzettségű munkások.

— Szereti-e a szakmáját?

— Tízénhat éve dolgozom a gyárban, de a szakmában sokkal régebben. Igaz, hogy nem ezzel kezdtem az életet. Apám korán meghalt, s mivel hatan voltunk testvérek, még gyerekkoromban elláttnak kellett lennem egy kereskedelmi vállalatban. Később kőművesinasnak mentem és

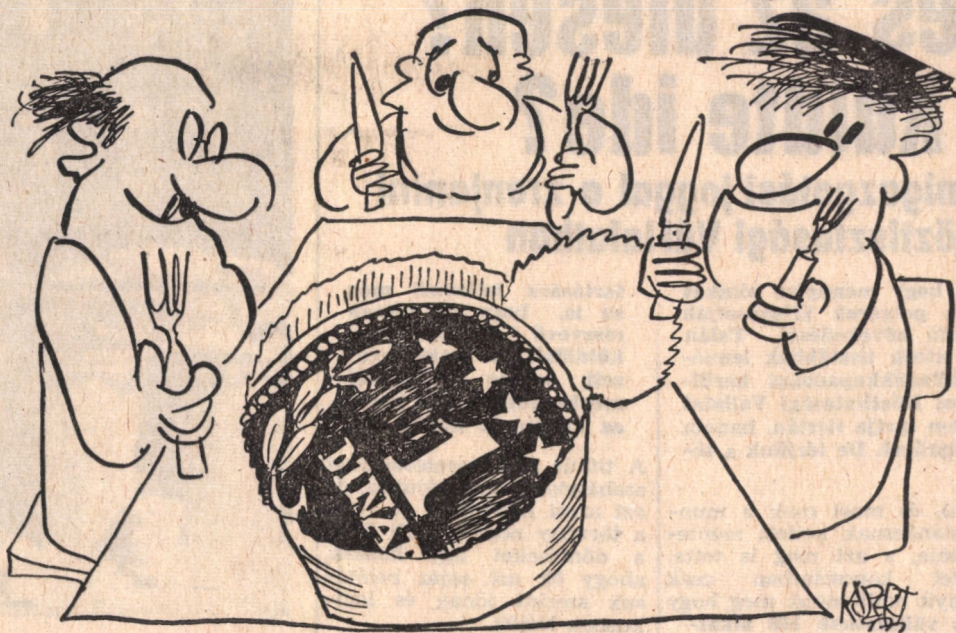
Farkas György

ezt a mesterséget tanultam ki. Jó szakma.

— Készít-e valamilyen témát a kongresszusra?

— Mivel az olajgyárból rajtam kívül több más küldött is van, úgy egyeztünk meg, hogy csak ketten — egy férfi és egy nő — szólalnak fel. A mezőgazdaság helyzetéről, valamint a nők társadalmi tevékenységéről és helyzetéről fogunk beszélni.

T. L.

SZÓVEG NÉLKÜL

Szükséges még a személyi jövedelmek részleges korlátozása

Mint ismeretes, a Tartományi Végrehajtó Tanács törvényjavaslatot készített a személyi jövedelmek korlátozásának megszüntetéséről, melyet ma fognak megvitatni a Tartományi Képviselőházban. Néhány hónap pal ezelőtől módfelett szükségessé váltak azok az intézkedések, amelyek gátat vetettek a mértéktelen fogyasztásnak. A személyi jövedelmek korlátozásáról szóló rendelet csak egy volt a sokfajta rendelkezések közül, amelyek a különféle fogyasztás csökkentésére irányultak. Ennek aztán az lett a következménye Vajdaságban, hogy a személyi jövedelmek novemberi és decemberi ugárráserű növekedése után a kifizetések januárban és februárban egészen mérsékeltek voltak. A rendelkezés érvényességének határideje azonban immár május elsején lejárt, s ezért most kellett eldönteni, szükség van-e a korlátozásra tartományunkban, vagy pedig megérett a helyzet arra, hogy a személyi jövedelmek teljesen szabadon alakuljanak.

A törvényjavaslat abból indul ki, hogy a munkaszervezetek a személyi jövedelmek elosztásában meglehetősen el foglaltak voltak. Még a korlátozás előtt sem igen költöttek többet, mint amennyit általában jövedelmükkel és termelékenységükkel megengedhettek maguknak. Időközben csillapodtak a hullámok a hazai

piacra, s egy kis optimizmussal még azt is lehetne mondani, hogy immár a gazdasági fellendülés jeleit észleljük, hiszen növekedett a jövedelem a munkaszervezetekben, még tartalékok is keletkeztek a személyi jövedelmi alapokban.

A korlátozás következményeként az utóbbi egy-két hónapban egy új, a gazdaság szempontjából cseppet sem kedvező jelenséget is észlelhettünk. A termelés fokozatos fellendülése ugyanis mármár megtorpant egyik-másik vállalatban vagy gazdasági ágazatban, mert a korlátozás miatt nem volt, ami ösztönözte a dolgozókat a termelés bővítésére, a termelékenységre. Most már tehát a gazdaság megszűlőiránti sára irányuló korlátozást ki kell terjeszteni a személyi jövedelmek korlátozását. Ez azon

bantakozását, a kínálózó lehetőségek kihasználását. Sok vállalatban nem vállalják el mindazt a munkát, amit fel kínálnak nekik és el is tudnának végezni, mert a dolgozókat nem tudják megfelelőképpen javadalmazni. Most különösen a mezőgazdaság kerülhet szorult helyzetbe. A tavaszi idény munkák alatt ugyanis a dolgozókat teljesítmény szerint kell díjazni, hiszen szántáskor, vetéskor látástól vakulásig dolgoznak. Am a korlátozás miatt nem lehet őket méltányosan fizetni, és ennek könnyen az lehet a következménye, hogy nem lesz, aki elvégezze a tavaszi mezőgazdasági munkákat.

A fent említett szempontok nyilván amellelt szólnak, hogy Vajdaságban meg kell szüntetni a személyi jövedelmek korlátozását. Ez azon

Bezárult a zágrábi árumintavásár

Tegnap Zágrábban bezárult a hagyományos tavaszi nemzetközi árumintavásár, amelyen mintegy 10 000 hazai és külföldi üzletember több mint 4000 áruvételei szerződést kötött.

A vásár igazgatósága a sajtó számára kiadott közleményében felsorolta azokat a vállalatokat, amelyek a legeredményesebbek voltak a nagy sikerű nemzetközi szemlén. Így például a zágrábi Exportdrvo vállalat mintegy 10 millió dinár értékben adott el bútor, a szarajevói Sipađ vállalat 7 millió dináros forgalmat bonyolított le, a rijekai grafikai kombinát pedig 5 millió dináros üzletet kötött. A jól szereplő vállalatok listájára került a szarajevói Ključ harisnyagyár és a Bosnabrod, a belgrádi Centrotehna és Jugohemija, és több más hazai vállalat.

Példás munkát végzett a szabadkai Népi Technika

Megtartották a közgyűlést

Vasárnap délelőtt Szabadkán, a kultúra székházában megtartották a Népi Technika közösi szervezetének közgyűlését. Az esemény az 5000 tagot számláló szervezet alosztályainak, az isko-

lák, társadalmi és politikai szervezetek, továbbá számos munkaszervezet képviselőinek részvételével zajlott le.

Nikola Rakić, a Népi Technika közösi szervezetének titkára a jövő feladataival kapcsolatban megemlítette, hogy a szakcsoportok tevékenysége nemcsak az amatőr színvonalon történő különféle szakterületeken történő ifjúságot, hanem társadalmi és humánus vonatkozásban is közelebb hozza őket egymáshoz. Ezeknek az értékeknek nap-nap után számos megnyilvánulását tapasztalják a nevelők.

Antun Kopilović elnök a szervezet státútumának módosítását indokolta megjellegyezte: olyan ütemű a műszaki fejlődés, hogy a Népi Technika keretein belül is szükségessé vált az öngazdálkodás szélesebb alapokra való helyezése, az alosztályok és a tagok létszámának növelése.

Antun Tikvicki és Nemanja Popov a feltalálók és a

műszaki újítók helyzetéről szóló vitájukban megemlékeztek, hogy az elmúlt tíz év alatt a feltalálók egyesülete számos esetben kezdeményezője volt a találmányok értékesítésének. Elsősorban a szabadkai munkaszervezeteknek ajánlották fel a találmányokat. Sajnos, ezeknek csak néhány százalékát hasznosították a község gyára és üzemei.

Tóth Eszter a kistechnikusok klubjainak és az iskolaműhelyeknek helyzetét ismertette, s arra hívta fel a figyelmet, hogy az általános iskolák tanulóinak igényeit nem elégítik ki a korlátozott lehetőségek. Érdemes lenne áldozni az iskolaműhelyek korszerűsítésére. Ezt ugyanis indokoltá tenné az érdeklődés és lelkesedés, amely a tanulóifjúság részéről megnyilvánul a műszaki alkotások iránt.

Marko Kolundžija, a Népi Technika tartományi szervezetének titkára kijelentette, hogy a beszámoló, továbbá a vita és a korábbi kapcsolatok alapján az a meggyőződés, hogy a szabadkaiak alapos és példamutató munkát végeztek. Ezt az a tény is igazolja, hogy annak idején Szabadka volt a fémcsiszológályosok versenyé szervezőjének a kezdeményezője, s ez a rendezvény idővel országos méretet öltött. Egyben sajnálkozták fejezi ki, amiatt, hogy a szabadkai munkaszervezetek többsége újabb nem érdeklődik a fémcsiszológályos verseny iránt, amelynek megtartását az idén már hiába kezdeményezte a Népi Technika.

A.

Kedvezőbb helyzetben az írók

A Szerb Íróegyesület közgyűlése

A Szerb Íróegyesület tegnap Belgrádban megtartotta 25. közgyűlését. A közgyűlésen több javaslatot fogadtak el, melyek előmozdítják az írók helyzetét. Külön említést érdemel az a javaslat, hogy a köztársasági közművelődési közösség évente 1000 példányt vásároljon meg a hazai írók műveiből, és ezeket a könyveket ajándékozza a könyvtáraknak. Ugyanakkor a megvásárolt kéziratokért 50 százalékos póthonoráriumot adna az íróknak, ezzel egészítve ki tiszteletdíjukat.

Az elfogadott javaslatok között szerepelt az a tétel is, hogy az Íróegyesület arra kell törekednie, hogy az írók kövessék könyvük sorát a kézirat átadásától kezdve egészen a könyv eladásáig. A közgyűlésen megbeszélte az a javaslat is, hogy a szerzői jogvédő iroda keretében külön alap létesüljön a tehetséges fiatal írók műveinek kiadására, meg hogy a szerzői tiszteletdíj a kiadói házakban dol-

gozók személyi jövedelmének növekedésével párhuzamosan emelkedjen, továbbá, hogy az írók beleszólhassanak a kiadóvállalatok, a rádió, a televízió kiadói tervébe, illetve műsorpolitikájába.

A közgyűlésen éles vitát váltott ki az Íróegyesület bevezetett alapszabálytervezete. Egyesek azt hangoztatták, hogy Kosovo és Vajdaság írói teljesen el akarnak szakadni a Szerb Íróegylettől. Ezzel kapcsolatban Tomislav Ketig, a Vajdasági Íróegyesület titkára kijelentette, hogy a vajdasági írók nem akarnak különválni, mint azt néhányan állítják. A vajdasági Írószövetség továbbra is a Szerb Íróegyesület keretében maradna, pusztán külön jogokat kapna, különösen a pénzügykezelés terén. Végül az alapszabályról folyó vitát elodázták azzal, hogy a köztársaságok illetve a tartományok alkotmányos

Tartós ruhát csakis paracini szövettől varrasson.

A legnagyobb választék és a legkedvezőbb árak az újvidéki

SUPER-MARKET

áruházban vannak.

Tekintse meg a paracini Branko Krsmanović Szövetgyár termékeit.

262-I.

Mit keres az ülésen? — Ki küldte ide?

Visszaélnék az öngazgatási joggal a zrenjanini Városi Köztisztasági Vállalatban

Már többször írtunk arról, hogy mennyire piszkos Zrenjanin, de arról is, hogy a polgárok kifogásolják a közművesítési járulék állandó növekedését. Talán nem lenne kifogásuk, ha az utcák tisztábbak lennének, ha nem kellene büzös hulladékcsomagokat kerülgetni lépten-nyomon. A Városi Köztisztasági Vállalat azonban nemcsak a várost nem tartja tisztán, hanem még a saját háza táján sem söpröget. De térjünk a tényekre.

A vállalat munkástanácsának szerdai ülésén a számviteli főnök beszámolója-ból kitűnt, hogy a vállalat első negyed évi mérlege 150 000 dináros többlettel zárult. A munkástanács elhatározta, hogy minden dolgozónak 400 dinárt adunk május elsején, ami összesen

100 000 dinár. Megerősítették a munkástanácsnak előbbi határozatát, hogy az évi szabadságok idejére költségmegtérítés címén személyenként 1500 dinárt folyósítsanak, ami 400 000 dinár. Ha mindezt kifizetik, veszteségük lesz. A vállalat tavaly csak 50 000 dinárt helyeztet ügyviteli alapjába, azt is a bankamatokból befolyó jövedelemből.

Kommentárként csak még a következőket tesszük hozzá (amiről senki sem szólt a munkástanács ülésén): A vállalat — kimondottan társadalmi juttatásból él — dolgozóinak átlagos személyi jövedelme majdnem 1200 dinár. A termelő vállalatokban az átlag alig éri el a 900—1000 dinárt. Emellett a köztisztasági vállalat állandóan a közművesítési költségek növelését követeli, arra hivatkozva, hogy a díj nem fedezi a költségeket, ezért nem korszorúsihatnak, gépesíthetnek, ezért nem tudják a várost tisztán tartani.

A napirend második pontja szerint a munkástanács elfogadta azt a javaslatot, hogy 5 új munkaadót kell alkalmazni a gépparkban. Habár szabad munkahelyek nincsenek, a gazdálkodási egység feltételül már pár hónappal ezelőtt alkalmazta a dolgozókat (valószínűleg rokonai vagy jó baráti ala-

pon), és most csak a munkástanácsnak kellett szentesítenie, s azt meg is tette. Ezzel kapcsolatban csak annyit említenék meg, hogy a vállalatnak 160 alkalmazottja van, míg például Újvidéknek, ahol tízszer több a háztartás és a tisztítandó terület, csak 200 köztisztasági dolgozója van.

A harmadik napirendi pontban felolvasták az újvidéki rokonvállalatoknál járt bizottság jelentését. Ennek alapján döntést hozott a munkástanács, hogy aki naponta 4—5 óra alatt elvégzi a munkateljesítményét, az elhagyhatja munkahelyét, vagy ha túllörzlik, akkor azt megfizetik, illetve annnyival kevesebb napot kötelesek a munkahelyén tölteni. Ez főleg a géppark dolgozóira vonatkozik. Eddig is így dolgozott a munkaközösség, és ezentúl is így fog dolgozni — hangoztatták. Senki sem tette fel a kérdést, hogy ha nem dolgozzák le a 7 órás munkaidőt, jár-e mindenkinek a gyermekpótlék, vagy azt, hogy egyáltalán jök-e a munkanormák?

A munkaközösségre talán az a határozat a legjellemzőbb, amelyet a negyedik napirendi pontban fogadtak el. **Djuro CVETIČET**, a géppark vezetője, hivatali vizsgálás és sikksasztás miatt, pár héttel ezelőtt letartóztatották, és bűnvádi eljárást indítottak ellene, de a vizsgálati fogság után szabadon bocsátották. A munkástanács mégis úgy döntött, hogy visszahelyezi vezetői állásába!

A munkástanács határozatot hozott, hogy a vállalat tehéngépkocsijaival a munkaközösség tagjai számára díjmentesen szállíthatnak épületanyagot. Csak a benzin árát kell megtéríteniük.

A terv szerint a munkástanácsnak kellett volna átneveznie azokat a kérvényeket, amelyeket az igazgatói tisztség betöltésére kiírt pályázatra küldtek el. Ugyanis a jelenlegi igazgató — akitnek úgy látszik, már semmi joga sincs beleszólni az ügymenetbe, mivel a munkaközösség önhatalmúlag határoz — beadta lemondását. Erről a kérdésről azonban nem vitáztak, hanem közben megállapították, hogy nincs elegendő részvevője az ülésnek.

A munkástanács maga-

tartására jellemző még az is, hogy az ülésen részvevő szakszervezeti küldöttről, a szakszervezeti tanács titkártól megkérdezték, mit keres az ülésen, ki küldte stb.

A titkár figyelmeztette őket szabálytalan munkájukra, de ezt azzal hátrították el, hogy a törvény nem érdekli őket, a döntéseket úgy hozzák, ahogy ők azt saját belátásuk szerint jónak és logikusnak látják.

Egy ankét nyomán

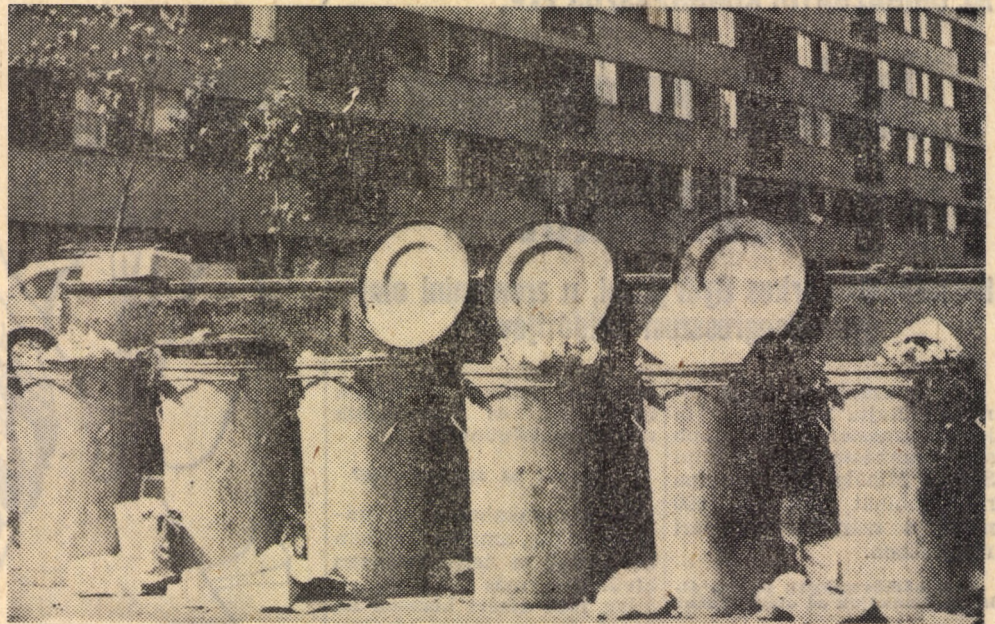
Kábítószerélvezés a vajdasági középiskolások körében

Újszerű és hasznos ankét szervezője volt a közel-múltban dr. Borislav Kapamadžija, dr. Milivoje Jovin és Dobrosav Backović szociális munkás, az újvidéki gyógyított alkoholista klinikájának szakemberei. Hat vajdasági középiskolában kérdőíveket osztottak ki a diákoknak, amelyben több kérdés szövege a kábítószer-élvezésről.

A napokban Dobrosav Backovićval, az ankét megindításának lényegéről, fontosságáról és az ott szerzett adatokról, tapasztalatokról beszélgettünk.

— Manapság sokat beszélnek és írnak a veszélyesebbnél veszélyesebb kábítószerrekről. Elvezetésnek lesújtó következményeiről is sokat hallhatunk. Nálunk azonban keveset tesznek megakadályozása érdekében. Minket az érdekelt, hogyan vélekednek a vajdasági középiskolások a kábítószerrekről, és hogy köztüktől vannak-e élvezők.

— Az iskolaigazgatók meg a pedagógusok segítségével gondosan előkészítettük a diákokat az ankét. Előadást tartottunk szándé-

Sok a szemét Zrenjaninban

leírták a kábítószer elleni küzdelemről. 32 tanuló a kábítószer élvezeiről észlelt saját tapasztalatait, észrevételeit írta le részletesen.

— Számítalan javaslatot is adtak, hogy hogyan is lehetne legcélszerűbben küzdeni a kábítószer ellen. Sokan a szülők szigorúbb felügyeletét hiányolták, mások azt javasolják, hogy az iskolákban előadásokkal kellene rámutatni a kábítószerélvezés káros hatására,

ismét mások több kulturális rendezvény létesítésében látják a megoldást. Mindannyian egyetértettek azzal, hogy a beszerzőket és az árusítókat a leghigorúbban kell büntetni.

— Első akciókat feldeleitő akciónak neveztem. Hozzávetőleges adatokat kapunk a középiskolai helyzetéről. Munkánkat több tapasztalattal, több hozzáértéssel, és több időbefektetéssel folytathatjuk. Előadássorozatokat is szándékozunk rendezni a kábítószer rendkívül káros hatásáról. Kezdeményezéseinket sokan helyeslik és támogatják — fejezte be Dobrosav Backović.

V. I.

ÚJVIDÉKEN MA

FILM

ARENA: A néger seriff, amerikai (4, 6, 8)
ZVEZDA: Balzac bukott női nyugatnémet (4, 6, 8)
Matiné: Az elveszett vezényszó, amerikai (10)
HADSEREGOTTON: F, mint Flynt, amerikai (4, 6, 8)
NÉPMOZI: A szenvedélyek örvényében, amerikai (4, 6, 8)
Matiné: A folyóparton, amerikai (10)
JADRAN: A gengszter visszatérése, amerikai (fél 4, fél 6, fél 8)
BÁCSKA: Mars-küldetés, amerikai (6, 8)
DUNA: A folyóparton, amerikai (6, 8)

SZÍNHÁZ

SZERB NÉPSZÍNHÁZ: Nincs előadás.
BEN AKIBA: Zápor (este fél 8-kor). A Svetozar Marković Gimnázium bérlete.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR

Matica Gyógyszertár (Tito marsall sugárút 7.). Az ügyelet este 8-tól reggel 7-ig tart.

Fásifanak Dunacsében

Dunacsében az eperfák helyébe díófákat ültettek. Az akcióban az általános iskola tanulói is részt vettek, több mint 200 díófát ültettek. A helyi közösség megjutalmazta az iskolát. A kapott összeget kirándulások költségeinek fedezésére fordítják.

D. J.

K. F.

Dolgozik a bajmoki kendergyár

A bajmoki kendergyárban is már nagyban folyik a munka. A termelással párhuzamosan bővítik a gyárat, az áztatáshoz is lesz elég víz, mivel megnagyobbítják a tavat. Május 10-éig elkészülnek az áztatók is. Ezt a munkát gépesítik, úgyhogy a jövőben a kender be- és kirakodását nem kézi munkával, hanem géppel végzik.

A gyár munkásai a télen napi hét órát dolgoztak, a szombat és a vasárnap pihenőnap volt, és így aránylag keveset kerestek. A tílások havi átlagkeresete

800, a törösöké 650, a szortírozóké 800 dinár volt. Május elsejétől naponta nyolc órát dolgoznak majd, szombaton is, és ezáltal a kereset is nagyobb lesz.

Lazo Vukelić igazgató szerint a meglévő nyersanyag és a Ravnica Szövetkezeti Kombinat 160 hektár idei vetése nem lesz annyi, amennyire a gyárnak az 1972. év új kenderterméséig szüksége van, s ha nem sikerül nyersanyagot biztosítani, 1972-ben egy-két hónapra leáll a munka.

RAPP József

(J)

Gazdátlan házak

Tordán már ös óta két társadalmi tulajdonban levő lakóház áll üresen, minden felügyelet nélkül. A helyi közösség tanácsa február 24-én tárgyalta erről. Úgy döntött, hogy erről értesíti a begaszentgyörgyi lakásgazdálkodási vállalatot, hogy idejében gondoskodjon az épületek lebontásáról, mert azok már düledeznek. A jegyzőkönyv szövegét is eljuttatták a közösségi illetékes szervekhez további intézkedés végett. Azóta már néhányan jártak is a lakásgazdálkodó vállalatban,

hogy hajlandóak volnának árverés útján megvásárolni az épületeket.

A polgárok sürgették az ügy rendezését. Szégyennek tartják a két roskadozó házat, amelyekről nem gondoskodik senki. A polgároknak igazuk van, joggal bírálják a helyi vezetőket. A helyi vezetők azt állítják, hogy ebben a kérdésben nem ők az illetékesek, hanem a közösségi lakásgazdálkodási vállalat. A helyi vezetők a polgárokat panaszokkal és kérésekkel az említett vállalat vezetőihez küldik.

Még sok időbe telik, amire rendezik a két roskadozó lakóház sorsát. Amíg a lakbért lehet szedni, senki sem feledkezik meg elsajén róla, de most nemigen van gazdája az épületnek.

Megpróbáltam összenyomni a bika szarvát

Úgy hívják, hogy bika. Ez egy rugós szerkezet, amin két szarvaféleség van, azokat kell összezúzni, s egy mutató mozgása elárulja, ki milyen erős. Egyszerű az egész, nem kell hozzá semmi más, csak erő meg természetesen 50 para. Egy erőpróba 50 para, két erőpróba 1 dinár, három erőpróba... De nem számolom tovább.

Néhány napja új színtelital gazdagodott Topolya. A parkban egy különféle automatákkal felszerelt csoport vert sátrat, pontosabban parkírozott, mert autókkal érkeztek. Első pillanatra úgy tűnik, hogy játékautomaták a lehető legártatlanabb dolgok a világon, csak jó tulajdonságuk van, azaz a fejleményeket. A kácsi birnyagyász torz vonásai utköznek ki az arcán, ő tudja, hogy nem 50 parásokkal játszik.

Az egyik golyós játékautomatánál meglelt fiatalember eresztgeti a dinárokat a gép gyomrába. Ravasz egy szerkezet lehet, mert sehogyan sem sikerül a fédba vezetni azt a kis fémgolyót, minduntalan visszahullik. Körü-

lőtte már egész csöndület támadt. Kíváncsiskodók, pénzüket eljásztok, bukott játékosok, látszik, hogy sajnálnák már — nem is a sok elvesztett pénzt —, hanem magát a játékos, aki eszeleltén mered a gép ávegjére.

— Mikor hagyod már abba?
— Majd ha összeesem.

Nem vártam meg ezt az élvezetes látványt, különben remélem, hogy előbb fogott el a pénze, mint ahogyan a megfósolt összeesés bekövetkezett volna. Nem sikerült összenyomnom a bika szarvát, ami azt jelenti, hogy jó vagyok, nem pedig szuper, amit titokban reméltem. Egy pillanatra megkísértem az újabb próbálkozás öröge, hátha éppen most sikerül, de elég volt az előbb említett fiatalember arcára nézni, és elment a kedvem az egészről.

Azért egy kicsit bánt, hogy nem sikerült összenyomnom a bika szarvát.

F. I.

A Vadászati Világkiállítás vidéki programja (2)

A Vadászati Világkiállítás, Budapest 1971. rendezése a messzi földről és a szomszédos országokból érkező vendégei számára gazdag programot készített: bemutatja az ország vadgazdálkodását, vadásztáit, történelmi emlékeit, a szakmai közönség és a nem-vadász, kiránduló látogatók részére olyan vidéki szakmai bemutatókat szervez, amelyek maradandó emléket hagynak.

Észak-somogyi Állami Erdőgazdaság, Zamárdi

A vadászati szakközönség részére szervezendő egynapos kiránduláson gépjárművel szállítják a résztvevőket a Balaton déli partjának erdős dombhátaiban húzódó területre. A vadgazdálkodási létesítmények megtekintése után szakmai megbeszélésen kerülnek terítékre a vadkár-elhárítás, a vadföldgazdálkodás és a vadgazdálkodás kérdései. A látogatóknak bemutatják a tájra jellemző agancstípusokat, sor kerül a véréb, a magyar vizsla stb. megtekintésére is.

Keszthelyi Állami Erdőgazdaság, Keszthely

A Balaton északi partján bazalt oszlopos hegyek csúcsán festői várromok idézik a múltat, de a látogatók figyelmét bizonyára a jelen látnivalói is lekötik majd, hiszen a rendezők — a vadászati szakközönség részére — változatos programokat állítottak össze. Ki-ki érdek-

lődése és ideje szerint egy-két, illetve háromnapos kiránduláson vehet részt. Az egynapos kirándulás programja: a kisbalatoni természetvédelmi terület és a fenékpusztai fácánteleg megtekintése. A kétnapos kirándulás résztvevői ezenkívül megtekintik a gyenedi sportlőteret rendezett lövészeti bemutatókat, majd el látogatnak a „Hubertus” nagyvadás vadásztársaság területére. Az erdőben tálalt ebéd után Vonyarcvashegyre tesznek kirándulást, s itt a „Helikon Taverna” étterem és borozó szolgál vacsorázó-helyül. S nem bántják meg, akik még egy nappal meghosszabbítják programjukat: a harmadik napon megismerhetik a keszthelyi üzemi terület vadászati és vadgazdálkodási létesítményeit. A sarvalyi vadászterület elfoglalását a Badacsonyi Állami Gazdaság Borműzeumának megtekintése, borkóstoló és vacsora, majd Badacsonyból visszautazás Keszthelyre — hajtón.

Veszprém

A Bakony sűrű rengetege által őrzött megyeszékhely: Veszprém környékére szintén három különböző programról gondoskodtak a rendezők. E tűrákban különösen a szórakozást, látványosságot kedvelők lelhetik örömeiket. Az egynapos program résztvevői délelőtt a várossal ismerkednek, majd az állatkert megtekintése után solymászbemutatót nézhetnek végig. Veszprémből az

út a világhírű porcelán „szülőföldjére”, Herendre vezet, ahol a Porcelán Múzeumba látogatnak. Az út következő állomása Tihany, itt felkeresik az ősi Apátságot, s a Balatonba nyúló kis félsziget több nevezetességét. A háromnapos program résztvevői Veszprém megismeré-

sén kívül a szórakoztató rendezvények, valamint a herendi Porcelánmúzeum megtekintése után, látogatást tesznek a Nagyvásonyi Kinizsi várban, s megismerik a nemzetközi híru lovasiskolát is. A második napon Tihany, Badacsony, Tapolca és Sümeg történelmi emlékeinek megtekintése a program. Az est ígéretes eseménye: a sarvalyi és úrbéri erdő szélén a szarvasbögés meghallgatása. A harmadik napon mód nyílik lovaglásra, tereplovaglásra a Balaton mentén. A kirándulókat mindhárom napon igazi magyaros vendégszeretettel és konyhával fogadják, hangulatos csárdákban, borpincékben, vadnyencségekhez, halvacsorákhoz, speciális ételkülönlegességekhez terítéket asztalt számukra.

Palics

(Főző József felv.)

Hogyan járathatjuk a Magyar Horgászt?

Lapunkban már korábban közöltük, hogy ez év áprilisától a magyar horgászok havonta megjelenő lapjának terjesztését a Központi Postai Hírlapiroda veszi át. Olvasóink közül sokan érdeklődtek az előfizetési lehetőségekről. A Magyar Horgász márciusi számában a következő tájékoztatót olvastuk.

A lap előfizetése a továbbiakban áprilistól a következő év márciusáig tart. Áprilistól kezdve a Magyar Horgász Budapest és a vidéki horgászközpontokban is az utcai hírlapárusoknál megvásárolható. Példányonként ára 3 forint. Lehetőség van arra, hogy a ma-

gyar állampolgárok előfizésenek a lapra a külföldi rokonok és barátok részére. Aki külföldön élő rokonai, barátai részére kíván a Ma-

egyéves előfizetési díj 36 ft, amely összeghez 7.20 ft külföldi terjesztési díj járul hozzá.

A külföldi előfizetésre vonatkozólag a lap közli, hogy Jugoszláviában a Fórum, Novi Sad, Vojvoda Mišića 1. és a Jugoslovenska Knjižnica, Beograd, Terazije 27. alatt lehet előfizetni.

Feltételezzük, hogy a Fórum könyvesboltjai Vajdaság-szerte vállalják az előfizetési előjegyzéseket.

Amint látjuk, több lehetőség is nyílik arra, hogy a jövőben, a horgászújság nélkül maradt vajdasági sporthorgászok a Magyar Horgász olvasói legyenek.

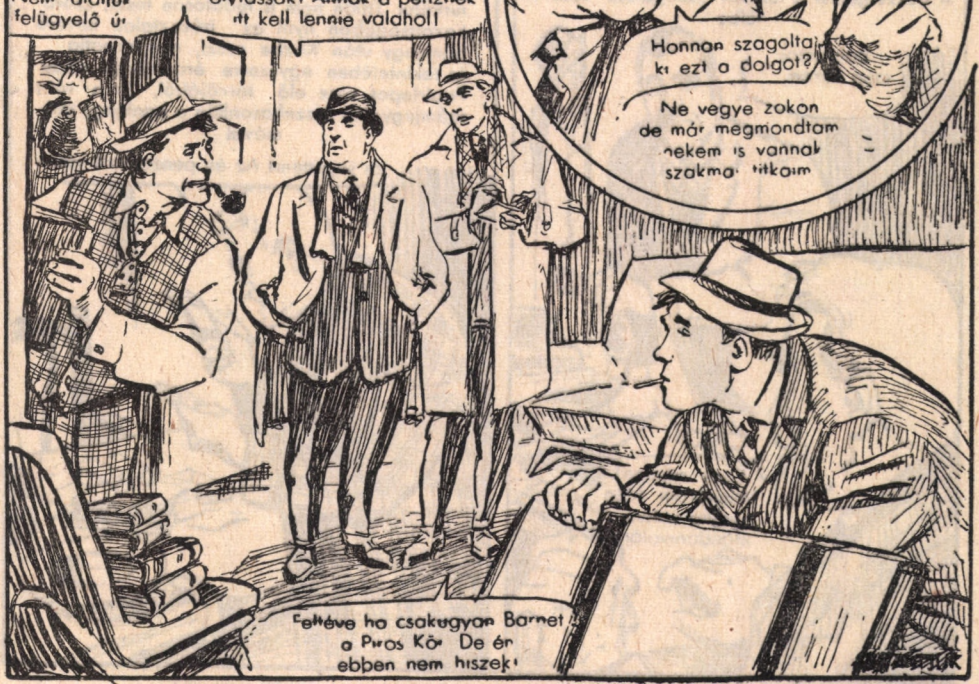
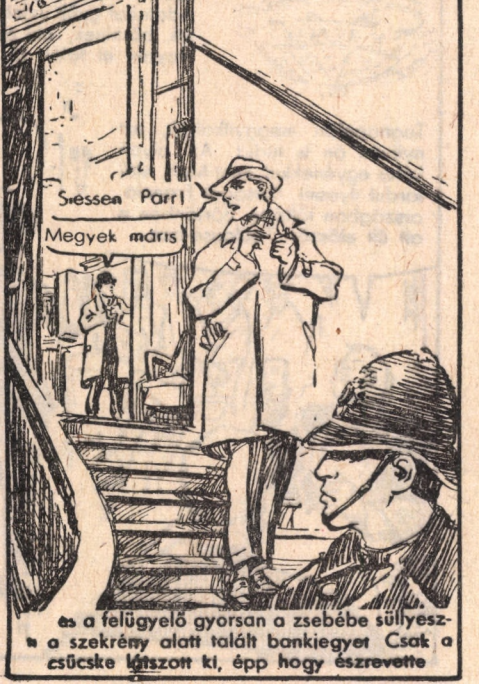
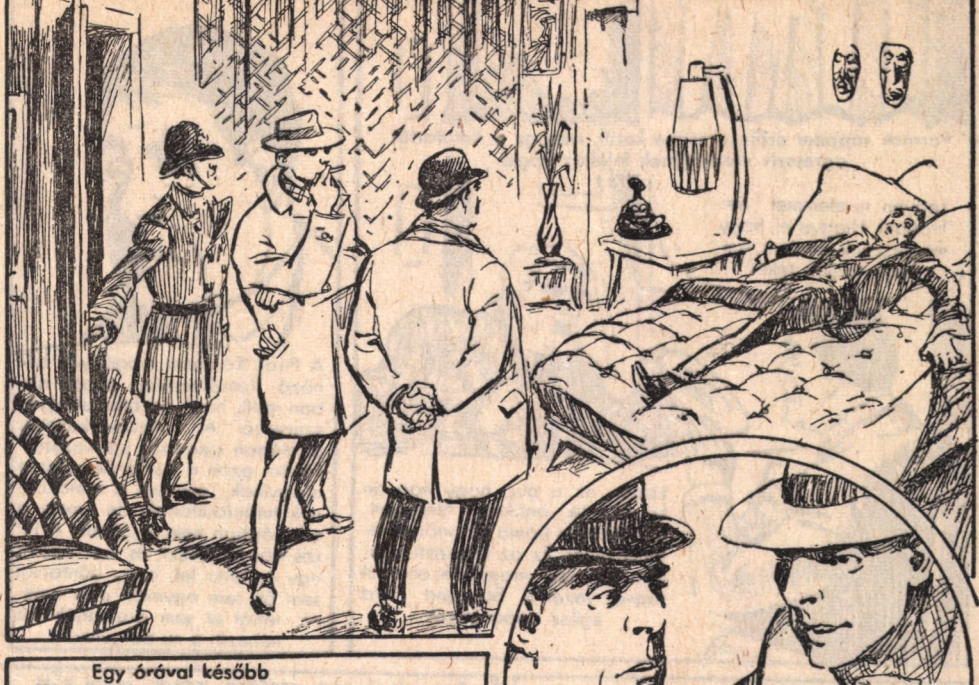
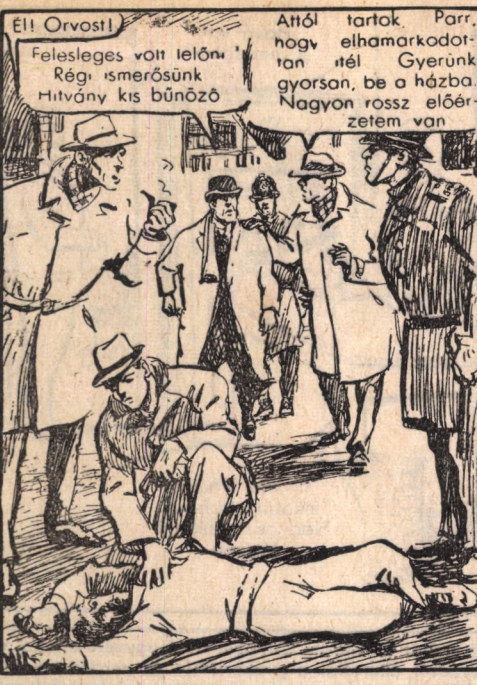

gyar Horgászra előfizetni, ezzel az igényével április 1-étől a Központi Postai Hírlapirodához forduljon. Az

Edgar Wallace:

A PIROS KÖR

Dr. Horváth Tibor
Korcsmáros Pál

Bélyeggyűjtés

Rovatvezető: Verner Imre

Bélyegritkaságo k az angol postások sztrájkja folytán

Az angol postások 47 napos sztrájkja idején összegyűlt postai küldemények kiképzésében részt vettek egyes ifjúsági csoportok, egyesületek, klubok több esetben még a sokszor nem szívesen dolgozó beat-fiúk is. A bélyeggyűjtők részére külön attrakciók a sztrájk alkalmából kibocsátott ideiglenes postabélyeg-gek, amelyek közül sok jobban sikerült a rendszeres használatban levő bélyegeknél.

Most a gyűjtők nagyban kutatják a sztrájk alatt

kézbesített leveleket, és a külön kiadású sztrájk-bélyegért igen magas árat fizetnek.

Még nem tudni pontosan, milyen bélyeg-ek kerültek forgalomba a postások sztrájkja alatt, de ez ideig már több mint 40 bélyeg-ét számláltak össze, amelyeket egymástól teljesen független ideiglenes postai szolgálattal hozott forgalomba. Mint-hogy gyűjtői szempontból nagyon érdekes, alkalmi magánpostai kiadásokról van szó, közülük egy-néhány ilyen bélyeg képét.

A Híd pályázati bizottsága

A Híd szerkesztősége az 1971-re tervezett irodalmi pályázatok keretében

akciót indít

írók, publicisták, a társadalomtudományok művelői bevonásával a vajdasági falu és a falun élő ember problémáinak irodalmi-szociográfiai feltárására — feldolgozására (elsősorban nemzetiségi vonatkozásokban), illetve ilyen tárgyú munkák — művek megírására és publikálására.

A szerkesztőség tíz-egynéhány, ilyen jellegű munkák iránt érdeklődést mutató íróval, publicistával, szociológussal stb. szerződést köt, melyben rögzíti egy-egy falu vagy faluhoz kötődő téma irodalmi-publicisztikai feldolgozásának módját (riport, riportsorozat, tanulmány, ankét, portré, monográfia stb. formájában), valamint a kézirat elkészítésének és átadásának egyéb feltételeit (határidő, terjedelem, külön kiadások stb.), s a költségeket a Tartományi Művelődési Község irodalomfejlesztési alapjából fedezi. Az előleg összege 1000 dinár lesz személyenként, s ezt az összeget a szerzőnek nem kell visszafizetnie. Útiköltségekre, napidíjakra stb. hozzávetőleg ugyanekkora összeget biztosítunk. A szerkesztőség vállalja az elkészülő írások folyamatos közlését és honorálását.

Az akció sikere érdekében felkérjük az érdekelteket, hogy legkésőbb ez év május 15-éig jelenték részvételi szándékukat a Híd szerkesztőségének.

A Híd Szerkesztő Bizottsága

A Fórum Könyvkiadó pályázata

1. A Fórum Könyvkiadó pályázatot hirdet:
 - a) tematika és koncepció tekintetében egységet képező irodalmi, képzőművészeti és színi kritika kötetre,
 - b) és Vajdaság, illetőleg a jugoszláviai magyar nemzetiség múltját feldolgozó történelmi regényre.
2. A pályázatra legkésőbb 1971. május 15-éig az a és b pontokban megjelölt műfajú könyv részletes tervét (vázlatát) kell benyújtani, amelyet a Fórum Könyvkiadó Kiadói Tanácsa által kinevezett pályázati bizottság (Ács Károly, Dr. Bori Imre és Dr. Juhász Géza) bírál el.
3. Az elfogadásra kerülő tervek alapján a Kiadó szerkesztősége legkésőbb ez év június 15-éig szerződést köt az alkotókkal, s a kritika kötetre 3000.—, a történelmi regényre pedig 5000.— dinár előleget folyósít.
4. A szerződés rögzíti a 15—25 szerzői ív terjedelmű kézirat benyújtásának határidejét, azaz, hogy a végső határidő 1972. október 15-e.
5. A benyújtott kéziratok a Kiadóban megszkott módon (két lektori vélemény alapján) kerülnek elbírálásra és kapnak helyet az 1973. évi kiadói tématerveben, esetleg még az 1972. évi pötvtervben.
6. A Fórum Könyvkiadó Kiadói Tanácsa által kinevezendő bíráló bizottság a legjobbnak talált történelmi regényt 10 000.— dináros különdíjjal jutalmazza. A döntést legkésőbb 1972. december 31-éig kell közzétenni.
7. A kézirat tervezet alapján (a szerződés értelmében) folyósított előleg nem képezi részét a szerzői tiszteletdíjnak, de ha az alkotó nem teljesíti szerződéses kötelezettségét, azaz nem nyújtja be kéziratát a Kiadóhoz a megállapított határidőre, köteles az előleget visszatéríteni.

A pályázati bizottság

Edgar Wallace:

A PIROS KÖR

Cs. Horváth Tibor
Körösmarosi Pál

